

Kieswijzer Taalcursussen pedagogisch medewerkers in voorschoolse voorzieningen

**IJsbrand Jepma en
Tessa van Velzen**

Sardes, december 2016

Kieswijzer Taalcursussen pedagogisch medewerkers in voorschoolse voorzieningen

In opdracht van: Ministerie van OCW, directie Primair Onderwijs

December 2016
IJsbrand Jepma en Tessa van Velzen
Sardes, Utrecht

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
1. De gemeente en de keuze van een taalcursus	5
2. Kieswijzer	8
3. Stap 1: de scholingsbehoeften vaststellen	10
4. Stap 2: beschikbare tijd en budget inventariseren	12
5. Stap 3: wensen benoemen en cursussen vergelijken	14
6. Stap 4: een cursus kiezen	24
Bijlage 1: Verantwoording van de Kieswijzer	28
Bijlage 2: Beschrijving van de taalcursussen	30

Managementsamenvatting

Deze Kieswijzer helpt gemeenten en voorschoolse voorzieningen in de VVE-sector bij het kiezen van de juiste taaltoets voor pedagogisch medewerkers. Dit is een dynamisch document, waarin de Kieswijzer van januari 2015 is geactualiseerd.

Er is voor gekozen om in deze Kieswijzer 2016 minder taalaanbieders op te nemen dan in de Kieswijzer 2015, omdat verschillende taalaanbieders dezelfde cursus aanbieden. Zo werken veel taalaanbieders met het materiaal *Allemaal Taal* van ThiemeMeulenhoff. In de voorliggende Kieswijzer is gekozen voor een productbeoordeling. Dat betekent dat we ons met name richten op de kwaliteit van het product (de cursus).

Deze Kieswijzer is een hulpmiddel. De lijst met taalcursussen is mogelijk niet uitputtend en gemeenten en voorschoolse voorzieningen zijn niet verplicht om gebruik te maken van de Kieswijzer. De taalcursussen die in deze Kieswijzer zijn opgenomen, zijn niet erkend (en/of geaccrediteerd) door het ministerie van OCW en/of de Onderwijsinspectie.

Bestuurlijke afspraken

In 2011 hebben de G37 en het Rijk bestuurlijke afspraken gemaakt over de toetsing en verbetering van het taalniveau van pedagogisch medewerkers (spreken, lezen en schrijven). Sindsdien hebben alle pedagogisch medewerkers in de VVE-sector in de 37 grote steden meegedaan aan een taalverbeteringstraject. Ook de G86, met relatief veel doelgroepkinderen, hebben de afgelopen jaren systematisch gewerkt aan de verbetering van het taalniveau van pedagogisch medewerkers in de VVE-sector.

Per 1 augustus 2017 moeten alle pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn in de VVE-sector in de G37 en G86 voldoen aan de taalnorm 3F. In 2017 en 2018 worden ook in de overige gemeenten de pedagogisch medewerkers in de VVE-sector getoetst en geschoold, zodat zij voldoen aan de nieuwe taalnorm 3F. Het Rijk stelt hiervoor middelen beschikbaar. Het voornemen is om de nieuwe taalnorm 1 augustus 2019 in te laten gaan.

Er is afgesproken dat de *mondellinge* en *leesvaardigheden* van pedagogisch medewerkers in de VVE-sector moeten voldoen aan niveau 3F. 3F staat voor *Fundamentele kwaliteit* op niveau 3 op een schaal van niveau 1 t/m 4. Deze indeling is ontleend aan de Referentieniveaus taal van Meijerink, zoals die zijn opgenomen in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).

Serius werk maken van het taalniveau van pedagogisch medewerkers is zowel in het belang van het kind als van de pedagogisch medewerkers. Taalvaardige pedagogisch medewerkers zijn beter in staat om (doelgroep)kinderen te ondersteunen bij hun Nederlandse taalontwikkeling. Bovendien geeft het pedagogisch medewerkers meer werkplezier en arbeidsperspectief als zij een goede taalbeheersing hebben.

Toetsen en scholen

Bij het verbeteren van de taalvaardigheid van pedagogisch medewerkers is het toetsen van het taalniveau de eerste stap. Met een taaltoets wordt het taalniveau van de pedagogisch medewerkers gemeten. Op basis van de uitkomsten van de toets wordt bepaald hoe de taalscholing vorm en inhoud krijgt. Wie komen er in aanmerking voor scholing? Op welke taaldomeinen moeten zij worden bijgeschoold? Hoe intensief moet de scholing zijn?

Er zijn verschillende taaltoetsen beschikbaar. De *Kieswijzer Toetsen taalniveau pedagogisch medewerkers in voorschoolse voorzieningen* helpt gemeenten om een geschikte taaltoets te kiezen. De gemeente doet dat idealiter in overleg met het lokale voorschoolse veld.

Een taalcursus kiezen

De voorliggende Kieswijzer helpt de gemeente om een beredeneerde keuze te maken voor een taalcursus. De Kieswijzer doorloopt hiervoor vier stappen. Deze stappen volgen op de vijf stappen die zijn beschreven in de Kieswijzer voor toetsen. Het spreekt voor zich dat de gemeente (als budgethouder en als verantwoordelijke voor het VVE-beleid) hierbij de regie neemt.

Stap 1: de scholingsbehoeften vaststellen

De gemeente bekijkt samen met de voorschoolse voorzieningen de resultaten van de taaltoetsen. Op basis hiervan stellen zij vast hoeveel pedagogisch medewerkers er moeten worden geschoold en welke inhoud en intensiteit de cursus moet hebben.

Stap 2: beschikbare tijd en budget inventariseren

De gemeente en de organisaties bekijken wat het beschikbare budget is en hoeveel tijd de voorschoolse voorzieningen vrij kunnen maken voor het nascholingstraject.

Stap 3: wensen benoemen en cursussen vergelijken

Op basis van hun visie formuleren de gemeente en de organisaties uitgangspunten: waar moet de taalcursus minimaal aan voldoen? Vervolgens bekijken zij het cursusaanbod. Deze kieswijzer beschrijft de taalcursussen aan de hand van 24 kenmerken die zijn gegroepeerd in a) praktische kenmerken, b) inhoudelijke kenmerken c) organisatorische kenmerken en d) kwaliteitskenmerken.

Stap 4: een cursus kiezen

De gemeente en organisaties kiezen de meest geschikte taalcursus.

Voor deze Kieswijzer zijn de taalcursussen vergeleken op de drie belangrijkste kenmerken:

- Domeinen: welke taaldomeinen komen aan de orde?
- Doel: in hoeverre dient de taalcursus de doelen van het referentiekader van Meijerink?
- Beroepsspecificiteit: in hoeverre is de cursus toegesneden op het werk in de voorschoolse sector?

De kwaliteit van deze kenmerken is aangegeven met sterren. De laagste waardering bestaat uit één ster en de hoogste waardering uit drie sterren.

Tabel 1: Waardering van de belangrijkste kenmerken van taalcursussen

Titel en ontwikkelaar	Domein	Doel	Beroepsspecificiteit
Allemaal Taal- taaltraining 3F voor VVE en kinderopvang ThiemeMeulenhoff i.s.m. Jenny van der Ende Uitvoerders o.a.: Cedin, CurZus&Zo, OnderwijsAdvies, Totaal training	***	***	***
Individuele Training Taal 3F voor pedagogisch medewerkers VVE IITA UVA	***	***	***

FF Taal Leren CED, Sardes, IT Workz	***	***	***
Muiswerk Vaardigheidspakket Muiswerk	**	***	*
Nederlandse taal (Meijerink 3F) voor VVE- medewerkers ROC Da Vinci College	***	***	***
Taalscholing VVE ROC van Amsterdam en ROC Top	***	***	***
Taalsterk VVE KleurRijker en IVIO opleidingen	***	***	***
Taaltraining voor Taaleis VVE Mister Dutch B.V.	***	***	***
Taaltrajecten 0-4F Arcus College Heerlen	***	***	*
Taalvaardig! Voorwaartz Taaltraining- Coaching B.V.	***	***	***
VVE taalscholing Menskracht 7, onderdeel van ROC Mondriaan	***	***	***

Deze Kieswijzer maakt onderscheid in het product en de uitvoering. Bij het product gaat het onder andere om kenmerken van de cursus, zoals het doel van de cursus, de opzet, de opbouw en de gebruikte materialen. Deze kenmerken worden bepaald door de ontwikkelaar van de taal cursus. Bij de uitvoering gaat het vooral om kenmerken van de aanbieder, zoals de mate waarin er maatwerk wordt geboden en de kwaliteit van de trainers. Zijn de trainers ervaren? Houden zij rekening met de doelgroep? Zijn de bijeenkomsten activerend?

Deze Kieswijzer richt zich vooral op de kwaliteit van het product. De beoordeling van de cursussen is gebaseerd op de beschrijvingen die de trainende instellingen zelf hebben geschreven. Om een goed beeld te krijgen van de kwaliteit van de uitvoering, is een uitgebreider onderzoek met observaties nodig. Gemeenten en voorschoolse voorzieningen doen er goed aan om zelf referenties of het CV van de trainer op te vragen.

1. De gemeente en de keuze van een taalcursus

Naar een nieuwe taalnorm in de voorschoolse sector

Pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn in voorschoolse voorzieningen met VVE (kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en voorscholen) moeten voldoende taalvaardig zijn om de taalontwikkeling van jonge (doelgroep)kinderen te stimuleren. Zij moeten voldoen aan een bepaalde taalnorm.

In 2011 hebben het Rijk en de G4 en G33 hierover afspraken gemaakt, maar straks geldt de taalnorm voor alle pedagogisch medewerkers in de VVE-sector. Per 1 augustus 2017 moeten in de G37 en G86 alle pedagogisch medewerkers in de VVE-sector voldoen aan de taalnorm 3F. De overige gemeenten krijgen in 2017 en 2018 extra middelen om pedagogisch medewerkers in de VVE-sector te toetsen en te scholen op niveau 3F. Het voornemen is om deze taalnorm vanaf 1 augustus 2019 in te laten gaan.

Het gaat zowel om zittend als om nieuw personeel in de voorschoolse sector. Voor zittend personeel is de initiële opleiding soms al wat langer geleden. De taalscholing die zij in de opleiding hebben gehad verschilt qua inhoud, structuur en examinering van het taalonderwijs dat beginnend, net afgestudeerd personeel heeft gekregen. Ook de opleidingseisen die aan de Nederlandse taalvaardigheid worden gesteld zijn door de jaren heen veranderd in de opleidingen die toeleiden naar de sector van 'het jonge kind'. Door dit alles is onduidelijk wat het taalniveau is van personeel in de voorschoolse sector. Het is niet realistisch om ervan uit te gaan dat alle pedagogisch medewerkers het vereiste taalniveau beheersen.

Informatiebox 1: het belang van een hoog taalniveau

Het voldoen aan een hoog taalniveau is in het belang van het kind én de pedagogisch medewerker zelf. Voor kinderen die thuis weinig Nederlands horen (zogenoeten 'taalarme gezinnen') of alleen buitenshuis Nederlands horen is het ongelooflijk belangrijk dat het taalaanbod in voorschoolse voorzieningen van een hoog niveau is. Pedagogisch medewerkers spelen hierbij een grote rol, ze zijn bij de taalontwikkeling een voorbeeld voor de kinderen. Van een pedagogisch medewerker die taalcompetent is, leren kinderen een grote basiswoordenschat en zinsconstructies die hen helpen bij het stellen van vragen of het vertellen over eigen ervaringen. Ook voor de pedagogisch medewerkers zelf is het gunstig om vaardig te zijn met taal. Het geeft meer voldoening en arbeidsvreugde om te zien dat kinderen sprongen maken in taal omdat jij die spelenderwijs verrijkt. Bovendien verruimt een hoog eigen taalniveau de beroepsperspectieven.

Bron: Kees Broekhof, 'Je bent een voorbeeld voor de kinderen'. Taalstimulering in de kinderopvang. *KIDDO*, 3, 2012.

Drie taaldomeinen

Er wordt onderscheid gemaakt in drie taaldomeinen:

- (a) Mondelinge vaardigheden (luisteren, spreken en gesprekken voeren).
- (b) Leesvaardigheden (tekstbegrip).
- (c) Schriftelijke vaardigheden (schrijven en taalverzorging).

Er is afgesproken dat de mondelinge vaardigheden en de leesvaardigheden van pedagogisch medewerkers in de VVE-sector moeten voldoen aan niveau 3F. Voor schriftelijke vaardigheden worden er geen extra eisen gesteld. De aanvullende taaleis is gericht op het

aanbieden van een taalrijkere omgeving voor peuters met een (risico op) taalachterstand. Voor deze taalrijke omgeving zijn vooral mondelinge vaardigheden en lezen en niet zozeer schriftelijke vaardigheden van belang. 3F staat voor Fundamentele kwaliteit op niveau 3 op een schaal van niveau 1 t/m 4. Deze indeling is ontleend aan de Referentieniveaus taal van Meijerink, zoals opgenomen in de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)¹.

Informatiebox 2: Referentieniveaus

“Door een kleine maar gestage vermindering van prestaties van leerlingen, gemeten over enkele decennia, is er maatschappelijk kritiek op de kwaliteit van het taal- en rekenonderwijs. De kritiek heeft ertoe geleid dat er een systematische beschrijving is gekomen van wat leerlingen in opeenvolgende fasen van het onderwijs aan basisvaardigheden taal en rekenen moeten kennen en kunnen. In totaal voor vier ‘momenten’ in hun schoolloopbaan, van primair onderwijs tot uitstroom naar de arbeidsmarkt of instroom in het hoger onderwijs. Voor elk moment is in een doorlopende leerlijn aangegeven waaraan leerlingen op dat niveau zouden moeten voldoen. Die niveaus zijn de fundamentele niveaus (F) genoemd. Het niveau 2F is het algemeen maatschappelijk functioneel niveau, het niveau waaraan elke Nederlander zou moeten voldoen. Er zijn ook streefniveaus geformuleerd als uitdaging voor leerlingen die meer aan kunnen (S). Het geheel aan beschrijvingen wordt aangeduid met ‘het referentiekader’ en is vastgelegd in de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen die op 1 augustus 2010 van kracht is geworden.”

Bron: <http://www.taalenrekenen.nl/referentiekader/niveauopbouw/>

Doorlopende leerlijnen Taal en Rekenen (2009). *Referentiekader taal en rekenen. De referentieniveaus.* www.taalenrekenen.nl

Pedagogisch medewerkers toetsen en scholen

Om het taalniveau van pedagogisch medewerkers in de VVE-sector vast te stellen, moet hun taalvaardigheid worden getoetst op alle genoemde domeinen. De pedagogisch medewerkers die onder de taalnorm scoren, worden vervolgens bijgeschoold. De voorschoolse voorzieningen in de VVE-sector zijn zelf verantwoordelijk voor het taalniveau van hun pedagogisch medewerkers en dus ook voor de bijscholing. Zij moeten bij de GGD en/of Inspectie van het Onderwijs (de toezichthoudende instellingen) kunnen aantonen dat hun pedagogisch medewerkers aan de taalnorm voldoen.

Gemeenten krijgen middelen van het Rijk om het taalniveau van pedagogisch medewerkers in de VVE-sector te verhogen. Het ligt daarom voor de hand dat de gemeente de regie neemt van het werken aan de nieuwe taalnorm en dat ze hierbij het lokale voorschoolse veld en de opleidingsinstituten intensief betreft.

Behoeftte aan een Kieswijzer

Om gemeenten te ondersteunen bij het taalverbeteringstraject, heeft het ministerie van OCW Sardes gevraagd om twee Kieswijzers te ontwikkelen: een *Kieswijzer Toetsen taalniveau pedagogisch medewerkers in voorschoolse voorzieningen* (hierna: Kieswijzer voor taaltoetsen) en een *Kieswijzer Taalcursussen pedagogisch medewerkers in voorschoolse voorzieningen* (hierna: Kieswijzer voor taalcursussen).

¹ De Referentieniveaus van Meijerink 3F voor spreken en lezen en 2F voor schrijven corresponderen met respectievelijk B2 en B1 van het Raamwerk Nederlands. 1F, 2F, 3F en 4F bij Meijerink staan gelijk aan A2, B1, B2 en C1 bij het Raamwerk Nederlands. Doorlopende leerlijnen Taal en Rekenen (2009). *Referentiekader taal en rekenen. De referentieniveaus.* www.taalenrekenen.nl

De Kieswijzer voor taalcursussen is in mei 2012 gepubliceerd. In 2013 is de *Bijlage bij Kieswijzers voor taaltoetsen en taalcursussen* gepubliceerd. Omdat het cursusaanbod sinds juli 2012 sterk veranderde en veel pedagogisch medewerkers werden getoetst en geschoold, heeft het ministerie in 2015 gevraagd om een herbeoordeling van het aanbod en een inventarisatie van gebruikerservaringen. Dit leidde in januari 2015 tot een herziene versie van de Kieswijzer voor taalcursussen 2012.

De voorliggende Kieswijzer is een vervolg op de Kieswijzer 2012, op de herbeoordelingen uit de bijlage en op de Kieswijzer uit 2015. Deze Kieswijzer voor taalcursussen beschrijft de stappen die gemeenten en organisaties doorlopen om – nadat de toetsen zijn afgenomen – een weloverwogen keuze te maken voor een taalcursus.

De Kieswijzer presenteert stappen en overwegingen die van belang zijn bij de keuze van een taalcursus en geeft aan welke bewegingsruimte er is. De gemeente neemt uiteindelijk de beslissing, in samenspraak met de betrokken voorschoolse voorzieningen.

Bijlagen

In deze Kieswijzer zijn twee bijlagen opgenomen. Bijlage 1 bevat de verantwoording van de totstandkoming van de Kieswijzer. Bijlage 2 bevat de lijst van taalcursussen waaruit een keuze kan worden gemaakt.

2. Kieswijzer

Het taalverbeteringstraject voor pedagogisch medewerkers bestaat uit een toets en zo nodig een scholing. Medewerkers die de toets onvoldoende maken (onder niveau 3F), moeten een cursus volgen die hun taalvaardigheid op het vereiste niveau brengt. De gemeente neemt de regie voor het taalverbeteringstraject en kiest, in nauw overleg met het veld, een passende taaltoets en -cursus.

Twee kieswijzers

Er bestaan verschillende taaltoetsen die in het taalverbeteringstraject van pedagogisch medewerkers kunnen worden gebruikt. Gemeenten kunnen bij de keuze voor een toets gebruikmaken van de Kieswijzer voor taaltoetsen. Deze kieswijzer beschrijft vijf stappen om tot een verantwoorde keuze voor een taaltoets te komen: 1) overleg en afstemming, 2) functies van de taaltoets vaststellen, 3) taaltoetsen vergelijken, 4) kosten berekenen en 5) balans opmaken.

De voorliggende Kieswijzer ondersteunt gemeenten bij de volgende fase: de keuze van een cursus voor de pedagogisch medewerkers die onder de taalnorm hebben gescoord.

Taalverbeteringstraject

Het is verstandig dat de gemeente het taalverbeteringstraject in nauw overleg met het voorschoolse werkveld vormgeeft. Dan is het eenvoudiger om de beoogde kwaliteitsverbetering van VVE te realiseren. Zo maken gemeente en instellingen afspraken over de fasering van het traject, de vergoedingen, de voorbereiding, extra maatregelen voor medewerkers die moeite hebben met het taaltraject en over de mogelijke gevolgen voor medewerkers die niet aan de taalnorm (kunnen) voldoen.

Toetsing en scholing apart beleggen

Veel cursussen maken gebruik van een voortoets om het startniveau van cursisten vast te stellen, van tussentoetsen om de voortgang te meten en van eindtoetsen om het resultaat te meten. Omdat de cursusaanbieders belang hebben bij de uitslag van toetsen, is het verstandig om toetsen en cursussen bij verschillende partijen te beleggen. Immers, als de cursusaanbieder aan de hand van een voortoets de pedagogisch medewerkers selecteert die in aanmerking komen voor nascholing, is hij gebaat bij een laag slagingspercentage. Daarom is het beter om een andere, objectieve, partij de (voor)toets te laten afnemen. Het resultaat van de toets moet idealiter richtinggevend zijn voor de inhoud van de cursus. Pedagogisch medewerkers hoeven dan bovendien niet twee maal te worden getoetst voordat zij met een cursus kunnen starten.

Ook heeft de cursusaanbieder belang bij de uitslag van de natoets. Een hoog slagingspercentage bevestigt immers de effectiviteit van de cursus. Een cursusaanbieder kan alleen met een onafhankelijke toets, bij voorkeur afgenomen door een extern bureau, vaststellen welke cursisten na de cursus voldoen aan de nieuwe taalnorm.

Vier stappen

Om tot een beredeneerde keuze voor een cursus te komen, doorloopt de gemeente, in nauwe samenwerking met de instellingen, de volgende stappen:

Informatiebox 3: stappen om een beredeneerde keuze te maken voor een taalcursus

Stap 1: de scholingsbehoeften vaststellen
Stap 2: beschikbare tijd en budget inventariseren
Stap 3: wensen benoemen en cursussen vergelijken
Stap 4: een cursus kiezen

Bij het maken van de keuze voor een taalcursus spelen verschillende factoren een rol. In de genoemde stappen komt de gemeente, uiteraard in overleg met de betrokken voorschoolse voorzieningen, tot een beredeneerde keuze. Soms gebeurt dit snel, bijvoorbeeld doordat de gemeente de zorgvuldig afgewogen keuze voor toetsing en scholing van een andere gemeente (bijv. de dichtstbijzijnde centrumgemeente) één-op-één overneemt. Soms is een gedegen onderzoek nodig.

De stappen zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt. Wanneer de gemeente en voorschoolse voorzieningen deze stappen doorlopen, is de kans groot dat ze een gefundeerde keuze maken.

Vóór de eerste stap kan worden gezet, moet er een goede overlegstructuur zijn met het voorschoolse veld. De kinderopvang- en peuterspeelzaalorganisaties verrichten uiteindelijk het werk; de gemeente is initiatiefnemer en legt verantwoording af aan het Rijk. De gemeente en het voorschoolse veld moeten daarom nauw samenwerken.

Gemeenten die voor de keuze van een toets gebruik hebben gemaakt van de Kieswijzer voor taaltoetsen, hebben als het goed is al een goede overlegstructuur met het veld. 'Overleg en afstemming' is namelijk de eerste stap van het toetskeuzeprocess. Normaliter wordt pas na het toetsen van het taalniveau een taalcursus gekozen en kan hierbij dus gebruik worden gemaakt van dezelfde overlegstructuur. Gemeenten die geen gebruik hebben gemaakt van de Kieswijzer voor taaltoetsen voor het vinden van aansluiting met het voorschoolse veld, verwijzen we naar de Kieswijzer voor toetsen².

² Gepubliceerd op www.sardes.nl en www.vveschakelklassenzomerscholen.nl.

3. Stap 1: de scholingsbehoeften vaststellen

Toetsgegevens in beeld brengen

Om de scholingsbehoeften vast te stellen, worden de toetsgegevens bekeken. De toetsscores geven aan hoeveel pedagogisch medewerkers, op welke taaldomeinen moeten worden geschoold, en wat hun startniveau is.

Pedagogisch medewerkers die voor mondelinge taal en lezen op niveau 2F hebben gescoord, moeten door middel een taalcursus op niveau 3F komen. Pedagogisch medewerkers die op niveau 1F functioneren, hebben een intensievere scholing nodig die doorgaans een grotere tijdinvestering vereist. Het is aan te raden om met de taalaanbieder te overleggen of hij de niveauverhoging haalbaar acht en te bespreken wat een 'intensief traject' inhoudt.

Naast scholingsbijeenkomsten en zelfstudie, hebben medewerkers met een startniveau van 1F baat bij coaching op de werkvloer. Het is daarom belangrijk dat het taaltraject zoveel mogelijk wordt geïntegreerd in het dagelijkse werk. Het oefenen van taalvaardigheden in de praktijk en bijvoorbeeld het lezen van een vakblad, dragen bij aan verbetering van de taalvaardigheid.

Voor pedagogisch medewerkers met een zeer laag taalniveau kan ook een ander traject in gang worden gezet. Zij kunnen bijvoorbeeld worden ingezet op een groep met kinderen beneden de VVE-leeftijd. Welke pad wordt bewandeld, is aan de managers van de voorschoolse voorzieningen. Zij kunnen het beste inschatten welke medewerkers leerbaar genoeg zijn om zich de nieuwe taalnorm eigen te kunnen maken.

Om de scholingsbehoeften aan de hand van de toetsgegevens vast te stellen, moeten afspraken worden gemaakt met de managers van de voorschoolse voorzieningen. De gemeente maakt met iedere organisatie een aparte afspraak en heeft zo een totaaloverzicht van de omvang van de na te scholen groep. Als de gemeente hiervoor een schema maakt, zoals hieronder is afgebeeld, is in één oogopslag te zien:

- a) hoeveel pedagogisch medewerkers worden nageschoold;
- b) hoe de taaldomeinen over de groep zijn verdeeld;
- c) wat het startniveau is van de pedagogisch medewerkers op de taaldomeinen.

Tabel 2: voorbeeld: aantal pedagogisch medewerkers dat op de taaltoetsen onder de norm heeft gescoord.

	Beneden de norm op 1 domein	Beneden de norm op 2 domeinen
Peuterspeelzaal Pimpeloentje		
PM'er 1		X
PM'er 2		X
PM'er 3		X
PM'er 4		
PM'er 5	X	
PM'er 6	X	
PM'er 7		

Kinderdagverblijf Het Hobbelpaard		
PM'er 1		X
PM'er 2		
PM'er 3	X	
PM'er 4		
Totaal	3	4
Totaal aantal PM'ers voor bijscholing	7	

Tabel 2 laat zien dat zeven pedagogisch medewerkers scholing nodig hebben. Vier van de zeven pedagogisch medewerkers scoort op twee taaldomeinen beneden de norm en heeft dus een uitgebreide taalcursus nodig.

Tabel 3: voorbeeld: onvoldoende scores per taaldomein

	Mondelinge taal-vaardigheid		Lees-vaardigheid		Totaal aantal domeinen
	1F	2F	1F	2F	
Peuterspeelzaal Pimpeloentje					
PM'er 1		X		X	2
PM'er 2	X		X		2
PM'er 3		X		X	2
PM'er 4					
PM'er 5				X	1
PM'er 6				X	1
PM'er 7					
Kinderdagverblijf Het Hobbelpaard					
PM'er 1		x		x	2
PM'er 2					
PM'er 3				x	1
PM'er 4					
	1	3	1	6	

Uit tabel 3 blijkt dat vier pedagogisch medewerkers voor mondelinge vaardigheden onder de norm 3F scoren. Eén pedagogisch medewerker scoort voor mondelinge vaardigheden op niveau 1F en moet dus twee niveaus groeien. Dit is relevante informatie bij de keuze voor een taalaanbieder. Alle pedagogisch medewerkers hebben taalscholing nodig op het domein leesvaardigheid.

Cursusaanbieders kunnen inspelen op niveauverschillen. Sommige aanbieders hebben verschillende cursussen voor verschillende niveaus, andere differentiëren binnen een cursusgroep. Dat geldt ook voor de verschillende taaldomeinen die geschoold moeten worden. Sommige pedagogisch medewerkers hebben taalscholing nodig op één domein, anderen op meerdere taaldomeinen. Ook hier spelen taalaanbieders op in; er zijn cursussen die de taaldomeinen geïntegreerd behandelen en cursussen die zich richten op één domein. De laatstgenoemde optie is aantrekkelijk voor pedagogisch medewerkers die niet op alle domeinen hoeven worden bijgeschoold.

Van Dinteren, directeur van Peuterspeelzaalwerk Geldrop-Mierlo was intensief betrokken bij de keuze van de taalcursus. Ze heeft ervaren dat het heel nuttig is om eerst de resultaten van de taaltoets in kaart te brengen. "Op die manier kun je met de taalcursus echt goed aansluiten bij de leerbehoeften van je medewerkers en kun je voor iedereen het beste traject voorbereiden."

4. Stap 2: beschikbare tijd en budget inventariseren

Wanneer duidelijk is hoeveel pedagogisch medewerkers onder de norm scoren, is het zaak te bekijken hoeveel ruimte er is om de groep te laten bijscholen.

Deze ruimte is afhankelijk van twee factoren:

- hoeveel tijd de voorschoolse organisaties deze pedagogisch medewerkers kunnen missen op de groep;
- het budget waar de gemeente over beschikt. Hiermee moet niet alleen de cursus worden bekostigd, maar ook de vervanging van de deelnemende pedagogisch medewerkers en eventuele reiskosten.

Hierover maken de gemeente en de organisaties afspraken. Daarnaast maken zij afspraken over het scholingstraject van pedagogisch medewerkers die de gewenste taalnorm, ondanks de cursus, niet behalen doordat ze onvoldoende leerbaar zijn of doordat de stap van niveau 1F naar 3F te groot is. Dit vereist een intensief en langdurig traject. Het is verstandig dat de gemeente hierover afspraken maakt met de voorschoolse voorzieningen.

Intensiteit van de cursussen

Tabel 4 geeft een indicatie van de intensiteit van de verschillende taalcursussen. Bij veel taalcursussen is de intensiteit van het traject afhankelijk van het startniveau van de pedagogisch medewerker en van het aantal taaldomeinen waarop hij/zij moet worden geschoold.

De trainingslocatie is relevant voor eventuele reiskosten. Bij de meeste aanbieders kunnen organisaties kiezen tussen de locatie van de cursusaanbieder en de eigen locatie.

Tabel 4: de intensiteit per taalcursus

Titel en ontwikkelaar	Intensiteit (weken)	Bijeenkomsten (uren)	Zelfstudie (uren)	Locatie
Allemaal Taal- taaltraining 3F voor VVE en kinderopvang ThiemeMeulenhoff i.s.m. Jenny van der Ende Uitvoerders: o.a. Cedin, CurZus&Zo, OnderwijsAdvies, Totaal training	Afhankelijk van de aanbieder Aanbevolen: 4 tot 16 weken	Afhankelijk van de aanbieder Aanbevolen: 2 uur per bijeenkomst	Afhankelijk van de aanbieder Aanbevolen 3 uur per week	Bij aanbieder of bij afnemer
FF Taal Leren CED, Sardes, IT Workz	Afhankelijk van de module	7 uur per taalpraktijkdag Individueel op de computer	Afhankelijk van de module; anderhalve week per module	Online (taalpraktijkdag in overleg)
Individuele Training Taal 3F voor pedagogisch medewerkers VVE IITA UVA	16 weken 8 bijeenkomsten	3 uur per bijeenkomst	6 uur per bijeenkomst	Bij aanbieder of bij afnemer
Nederlandse taal (Meijerink 3F) voor VVE-medewerkers ROC Da Vinci College	6, 18 of 38 bijeenkomsten	2 uur per bijeenkomst	2 uur per bijeenkomst	Bij aanbieder of bij afnemer
Muiswerk Vaardigheidspakket Nederlands Muiswerk Educatief	Afhankelijk van het presteren van	Geen	Volledig zelfstudie	Online

Titel en ontwikkelaar	Intensiteit (weken)	Bijeenkomsten (uren)	Zelfstudie (uren)	Locatie
	de medewerker			
Taalsterk VVE KleurRijker Aanbieder: IVIO	Max 6 weken	3,5 uur per bijeenkomst	2,5 uur per bijeenkomst	Locatie naar keuze
Taalscholing VVE ROC van Amsterdam en ROC Top	10 weken per module (10 tot 40 weken)	3 uur per bijeenkomst	2 uur per bijeenkomst	Bij aanbieder of bij afnemer
Taaltraining voor Taaleis VVE Mister Dutch B.V.	Gemiddeld: 4 tot 8 bijeenkomsten per vaardigheid	2 uur per bijeenkomst	1 uur per bijeenkomst	Bij aanbieder of bij afnemer
Taaltrajecten 0-4F Arcus College Heerlen	Afhankelijk van het doel	3 uur per bijeenkomst		Bij aanbieder of afnemer
Taalvaardig! Voorwaartz Taaltraining- Coaching B.V.	Afhankelijk van het doel	2 uur per week	2 uur per week	Bij aanbieder of bij afnemer
VVE taalscholing Menskracht 7, onderdeel van ROC Mondriaan	20, 40 of 60 bijeenkomsten	3 uur per bijeenkomst	6 uur per bijeenkomst	Bij aanbieder of bij afnemer

5. Stap 3: wensen benoemen en cursussen vergelijken

De wensen

Gemeente en voorschoolse organisaties benoemen gezamenlijk welke kenmerken de cursus moet hebben. Wat verwachten de organisaties van een cursus? Zij staan stil bij de volgende vragen:

- Wat vinden wij kenmerkend voor een goede taalcursus?
- Wat is de beste manier om onze medewerkers te activeren en een optimaal resultaat te behalen?
- Welke wensen hebben we wat betreft de intensiteit van de cursus?
- Hebben we voorkeur voor een locatie?
- Welke eisen stellen we aan de trainer?

Benut hierbij de kennis van de organisaties, bij voorkeur opleidingscoördinatoren. Zij kennen de doelgroep goed. Op welke manier heeft een taalcursus het meeste effect?

Van Dinteren, directeur Peuterspeelzaalwerk Geldrop-Mierlo: "Eén van de belangrijkste voorwaarden die we vooraf gesteld hebben, is dat de taalaanbieder bekend moet zijn met de doelgroep pedagogisch medewerkers. Zo vonden we het bijvoorbeeld belangrijk dat de trainers zich bewust zijn van het feit dat onze medewerkers al veel training hebben gehad op het gebied van VVE en dat de taaltoetsing en -scholing gevoelig ligt. Sommige medewerkers, zeker degenen die lang van school af zijn, werden erg onzeker van de taaltoets."

Cursussen vergelijken

Op basis van de wensen wordt het cursusaanbod geïnventariseerd en worden cursussen met elkaar vergeleken, onder meer door offertes van verschillende aanbieders op te vragen.

Daarnaast is het aan te raden om te inventariseren voor welke aanpak en welke aanbieder andere gemeenten in de omgeving kiezen. Samenwerking met andere gemeenten kan erg zinvol zijn. Als medewerkers uit verschillende gemeenten samen in een cursusgroep zitten, kan dit de kosten verlagen. Daarnaast vergroot samenwerking de flexibiliteit: medewerkers die later starten of een bijeenkomst hebben gemist, kunnen bijvoorbeeld aansluiten in de andere gemeente.

Verschillen tussen taalcursussen

Om taalcursussen goed te kunnen vergelijken, zijn de taalcursussen in deze Kieswijzer beschreven volgens een aantal belangrijke kenmerken, die zijn ingedeeld in:

- 1) Praktische kenmerken.
- 2) Inhoudelijke kenmerken.
- 3) Organisatorische kenmerken.
- 4) Kwaliteitskenmerken.

De kenmerken zijn kort beschreven in informatiebox 4 en worden daarna toegelicht. Afhankelijk van de eigen situatie, kunnen gemeenten en voorschoolse voorzieningen aan bepaalde kenmerken meer waarde toekennen dan aan andere kenmerken.

Product en uitvoering

Het is belangrijk om stil te staan bij het product en bij de uitvoering van de taalcursus. Onder *product* verstaan we de inhoud van de taalcursus: wat is het doel van de cursus? Welke taaldomeinen komen aan bod? Welke thema's worden behandeld? Hoe is de taalcursus opgebouwd? Deze Kieswijzer richt zich hoofdzakelijk op het product, omdat het product op objectieve wijze is te beschrijven.

Onder *uitvoering* verstaan we de manier waarop de taalcursus wordt verzorgd. Dit is in sterke mate afhankelijk van de trainer. Stemt de trainer het materiaal af op de voorkennis van de deelnemers? Werkt de trainer activerend en motiverend? Is de trainer in staat om te differentiëren? Om de kwaliteit van de uitvoering goed in kaart te brengen, zijn bijvoorbeeld observaties nodig. Voor deze Kieswijzer zijn geen observaties uitgevoerd. Daardoor geeft de Kieswijzer een beperkt beeld van de kwaliteit van de uitvoering. Wel geeft deze Kieswijzer informatie over de kwaliteitszorg van de uitvoerende organisatie: hoe wordt er geëvalueerd? Welke eisen worden aan de trainer gesteld? En heeft de organisatie een kwaliteitskeurmerk?

Eèn cursus, meerdere aanbieders

Soms bieden verschillende taalaanbieders dezelfde taalcursus aan. De taalcursussen zijn hetzelfde, maar de uitvoering verschilt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de taalcursus Allemaal Taal, die is ontwikkeld door Jenny van den Ende in samenwerking met ThiemeMeulenhoff. De cursus wordt, naast Jenny van den Ende zelf, door verschillende taalaanbieders gegeven. In deze Kieswijzer zijn vier van deze taalbieders opgenomen: Cedin, CurZus&Zo, OnderwijsAdvies en Totaal training. De overige aanbieders zijn te vinden op de website van Allemaal Taal.

In bijlage 2, waarin alle cursussen worden beschreven, beschrijft ThiemeMeulenhoff de taalcursus Allemaal Taal, zoals deze oorspronkelijk is ontwikkeld. Vervolgens benoemen we de verschillen in uitvoering van deze cursus tussen de genoemde vier taalaanbieders. Het gaat onder andere om verschillen in intake, maatwerk, opbouw, groepsgrootte, kosten en kwaliteitsborging. Het gebruikte trainingsmateriaal, de taaldomeinen, taaldoelen en thema's die worden gebruikt, zijn bij alle aanbieders van Allemaal Taal hetzelfde (conform de oorspronkelijk ontwikkelde methode).

Informatiebox 4: kenmerken van een taalcursus

Praktische kenmerken	
Titel	Wat is de titel van de taalcursus?
Ontwikkelaar taalcursus	Welke instellingen hebben de taalcursus ontwikkeld?
Aanbieder taalcursus	- Welke instelling is hoofdaanbieder van de taalcursus? - Zijn er andere instellingen die de taalcursus verzorgen?
Contactgegevens	Hoe is de hoofdaanbieder te bereiken?
Uitgavejaar	Vanaf welk jaar wordt de taalcursus gegeven?
Locatie	Waar wordt de taalcursus gegeven? - Op de locatie van de aanbieder - Op de locatie van de afnemer - Beide mogelijk
Kosten	Wat zijn de kosten voor de taalcursus?
Groepsgrootte	Wat is het minimum en maximum aantal deelnemers per cursus?
Inhoudelijke kenmerken	
Beroepsgroep	Voor welke beroepsgroepen is de taalcursus geschikt? - Voor alle beroepsgroepen - Voor beroepen in de sector Zorg & Welzijn - Alleen voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang
Taaldomeinen	- Op welke taaldomeinen is de taalcursus gericht?
Taaldoel	- Op welke taaldoelen is de cursus gericht? (conform het Referentiekader)

Thema's	- Welke (inhoudelijke) thema's komen aan bod?
Opbouw	- Hoe zijn de bijeenkomsten opgebouwd?
Studiematerialen	- Welk studiemateriaal wordt gebruikt? - Welke andere materialen hebben deelnemers nodig? - Wordt er gebruikgemaakt van digitaal studiemateriaal? - Wordt er gebruikgemaakt van audiovisueel materiaal?
Organisatorische kenmerken	
Intake	- Is er een intake? a. Zo ja, hoe ziet de intake eruit? b. Wat wordt er met de intakegegevens gedaan? - Wordt er een starttoets afgenomen? a. Zo ja, waarvoor worden deze gegevens gebruikt?
Intensiteit	- Hoe lang (weken) duurt de gehele training? - Hoeveel uren kosten de bijeenkomsten? - Hoeveel uren aan zelfstudie vereist de cursus?
Zelfstudie	- Hoe vindt zelfstudie plaats? - Is er contact tussen de trainer en de deelnemer buiten de cursusbijeenkomsten?
Toetsing	- Wordt de voortgang van deelnemers bijgehouden? a. Zo ja, hoe? - Wordt er gebruikgemaakt van een eindtoets? a. Zo ja, welke? b. Is de eindtoets methodeonafhankelijk of methodegebonden?
Didactische uitgangspunten	- Wat zijn de didactische uitgangspunten van de taalcursus?
Maatwerk	- Op welke manier wordt er maatwerk geboden?
Kwaliteitskenmerken	
Certificaat	- Krijgen deelnemers een certificaat? - Aan welke eisen moeten deelnemers voldoen om het certificaat te krijgen?
Evaluatie	- Wordt de tevredenheid van de deelnemers gemeten? a. Zo ja, hoe? b. Zo ja, wat gebeurt er met deze gegevens? - Wordt het effect van de cursus gemeten? a. Zo ja, hoe? b. Zo ja, wat gebeurt er met deze gegevens?
Trainer/begeleider	- Stelt de instelling eisen aan de trainer? a. Zo ja, welke?
Keurmerk	- Heeft de organisatie een kwaliteitskeurmerk?

Praktische kenmerken

Titel	- Wat is de titel van de taalcursus?
Ontwikkelaar taalcursus	- Welke instellingen hebben de taalcursus ontwikkeld?
Aanbieder taalcursus	- Welke instelling is hoofdaanbieder van de taalcursus? - Zijn er andere instellingen die de taalcursus verzorgen?
Contactgegevens	- Hoe is de hoofdaanbieder te bereiken?
Uitgavejaar	- Vanaf welk jaar wordt de taalcursus gegeven?
Locatie	Waar wordt de taalcursus gegeven? - Op de locatie van de aanbieder - Op de locatie van de afnemer - Beide mogelijk
Kosten	- Wat zijn de kosten voor de taalcursus?
Groepsgrootte	- Wat is het minimum en maximum aantal deelnemers per cursus?

Ontwikkelaar(s) en aanbieder(s)

Sinds er bestuursafspraken met de G37 zijn gemaakt over taalscholing in de VVE-sector, zijn er veel taalcursussen op de markt gekomen. Doordat het aanbod nu zo groot is, zijn gemeenten en voorschoolse voorzieningen wellicht niet bekend met alle ontwikkelaars en cursusaanbieders. Zij zullen moeten bepalen of ze bekendheid met de ontwikkelaar/aanbieder een belangrijk criterium vinden bij de keuze voor een cursus.

Deze Kieswijzer richt zich vooral op de organisaties die zelf een taalcursus ontwikkeld hebben. Veel ontwikkelaars voeren de taalcursus ook zelf uit. Dit is bijvoorbeeld het geval bij FF Taal Leren van CED, Sardes en IT Workz en bij Taalvaardig! van Voorwaartz taaltraining-Coaching B.V. Andere taalaanbieders gebruiken een bestaande (door een andere partij ontwikkelde) cursus, zoals Allemaal Taal. Ook zijn er aanbieders die een cursus samenstellen door een bestaande cursus te combineren met eigen programmaonderdelen. Dat is het geval bij de cursus VVE Taalscholing van Menskracht 7, onderdeel van ROC Mondriaan.

De kwaliteit van een taalcursus is niet alleen afhankelijk van de ontwikkelaar, maar ook van de aanbieder, met name van de kwaliteit van de trainer. In deze Kieswijzer wordt de kwaliteit van de trainers niet beoordeeld, omdat de Kieswijzer is gebaseerd is op cursusbeschrijvingen en niet op bijvoorbeeld effectiviteitsmetingen of observaties. Gemeenten en voorschoolse voorzieningen doen er daarom goed aan om cursusaanbieders vooraf te vragen om referenties en het CV van de trainers.

Karen Abbing, opleidingscoördinator van Kinderdam: "Het is belangrijk dat een trainer een passie heeft om de medewerkers te enthousiasmeren en te activeren. Door te werken met gepassioneerde trainers hebben onze medewerkers veel meer leerplezier en bereiken we dus een hoger leerrendement."

Uitgavejaar en bestaansduur

Hoe lang een cursus al bestaat, hangt samen met de (beleids)context waarin de cursus is ontwikkeld. Zo kan een taalvaardigheidstraining voor volwassenen al jaren behoren tot de kerntaken van een aanbieder. Beleidsontwikkelingen leiden ertoe dat instellingen een nieuw cursusaanbod ontwikkelen. Het uitgavejaar van de taalcursussen die in deze Kieswijzer zijn opgenomen varieert van 2010 tot 2016. De meest recent ontwikkelde cursus is 'Taaladvies voor taaleis VVE' van Mister Dutch.

Locatie

Om reistijd en reiskosten te kunnen besparen, bieden veel taalaanbieders een keuze: de training kan worden gegeven op locatie van de afnemer óf op de locatie van de cursusaanbieder. Voor de cursus van Muiswerk Educatief is er geen locatie nodig, omdat deze cursus helemaal online wordt uitgevoerd.

Groepsgrootte

De groepsgrootte heeft vaak invloed op de kwaliteit, omdat er in een grotere groep minder persoonlijke begeleiding mogelijk is. Er zijn grote verschillen in de groepsgrootte van de in deze Kieswijzer beschreven cursussen. Twee organisaties hebben geen minimale groepsgrootte. De minimale groepsomvang van de andere aanbieders varieert van 4 tot 15 deelnemers. Ook het maximaal aantal deelnemers verschilt: van 8 tot 24 deelnemers.

De minimale groepsgrootte is vaak afhankelijk van de financiële afspraken die worden gemaakt. De maximale groepsgrootte hangt vaak af van de wijze waarop de taallessen worden gegeven: in een klassikale setting, coaching op de werkvloer of op afstand (*blended learning*). Taalaanbieders geven aan dat het maximum aantal deelnemers ook afhankelijk is van de te scholen vaardigheden en van het startniveau van de deelnemers.

Inhoudelijke kenmerken

Beroepsgroep	Voor welke beroepsgroepen is de taalcursus geschikt? - Voor alle beroepsgroepen - Voor beroepen in de sector Zorg & Welzijn - Alleen voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvang
Taaldomeinen	- Op welke taaldomeinen is de taalcursus gericht?
Taaldoel	- Op welke taaldoelen is de taalcursus gericht? (Referentiekader)
Thema's	- Welke (inhoudelijke) thema's komen aan bod?
Opbouw	- Hoe zijn de bijeenkomsten opgebouwd?
Studiematerialen	- Welk studiemateriaal wordt gebruikt? Welke andere materialen hebben deelnemers nodig? - Wordt er gebruikgemaakt van digitaal studiemateriaal? - Wordt er gebruikgemaakt van audiovisueel materiaal?
Didactische uitgangspunten	- Wat zijn de didactische uitgangspunten van de taalcursus?

Beroepsspecificiteit

De meeste taalcursussen die in deze Kieswijzer zijn opgenomen richten zich op pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector of, nog specifiek, in de VVE-sector. Er zijn echter ook taalcursussen die een bredere doelgroep hebben en zich bijvoorbeeld richten op meerdere beroepsgroepen in de sector Zorg en Welzijn.

Taalcursussen die specifiek zijn ontwikkeld voor pedagogisch medewerkers, bevatten sectorspecifieke taken, zoals brochures lezen over veiligheid en gezondheid en verslagen schrijven over de kinderen. Specifiek voor de VVE-sector is bijvoorbeeld de communicatie met ouders over thuiscomponenten van een VVE-programma.

Daarnaast richten veel cursussen zich niet alleen op het taalniveau van de pedagogisch medewerkers, maar ook op de manier waarop zij de taalontwikkeling van peuters kunnen stimuleren. Daarmee dienen zij het doel van de bestuursafspraken: het verhogen van de kwaliteit van het taalaanbod aan kinderen. Om een goed taalvoorbeeld te zijn voor kinderen, moet het taalaanbod van pedagogisch medewerkers niet alleen correct zijn, maar moeten zij taal ook op de juiste manier inzetten.

Taaldomein(en)

Niet alle pedagogisch medewerkers hoeven in alle (of in dezelfde) taaldomeinen te worden geschoold. De mondelinge vaardigheid van een medewerker kan bijvoorbeeld uitstekend zijn, terwijl zijn/haar leesvaardigheid gebrekkig is. Het is voor deze medewerker niet zinvol om een cursus te volgen waarin veel aandacht wordt besteed aan mondelinge taal.

Sommige cursusaanbieders bieden voor de verschillende taaldomeinen verschillende modules aan, andere aanbieders hebben een integraal aanbod. Een medewerker die op alle domeinen laag scoort, heeft baat bij een integrale cursus. Idealiter biedt een cursusaanbieder mogelijkheden om alle pedagogisch medewerkers te scholen tot de nieuwe taalnorm.

Taaldoel

Om niet minder, maar ook niet meer werk te maken van het nascholingstraject, is de nieuwe taalnorm het doel van de taalcursus: na de cursus beheersen de deelnemers mondelinge en leesvaardigheden op niveau 3F.

Alle taalcursussen in deze Kieswijzer zijn gericht op dit doel. Sommige taalaanbieders bieden de mogelijkheid de taaldomeinen ook op een hoger niveau, niveau 4F te ontwikkelen. Voorschoolse voorzieningen bepalen zelf of zij hierin willen investeren. Het is geen landelijk voorgeschreven norm.

In sommige cursussen ligt de lat lager, omdat niveau 1F het startniveau van de deelnemers is. Zij moeten eerst van niveau 1F naar 2F worden gebracht, ook voor de vaardigheden mondelinge taal en lezen. Doorgaans hebben de aanbieders van deze cursussen ook een aanbod dat de deelnemers opleidt tot niveau 3F.

Pedagogisch medewerkers die zich van niveau 1F naar niveau 3F moeten ontwikkelen, hebben een langer traject voor de boeg. Managers van voorschoolse voorzieningen moeten beoordelen of zo'n traject zinvol is, of deze medewerkers wel in staat zijn om het vereiste niveau te behalen. Wellicht is het beter met sommigen een ander pad te bewandelen. De organisatie kan de medewerker bijvoorbeeld een functie aanbieden op een groep met kinderen beneden de VVE-leeftijd.

Opbouw van de bijeenkomsten

Welke onderdelen komen in de bijeenkomsten aan bod en op welke manier? Wordt het huiswerk klassikaal besproken? Werken deelnemers (ook) zelfstandig? Worden er rollenspellen gedaan? Moeten deelnemers presentaties geven? Vooral wanneer een bijeenkomst meerdere uren duurt, is een gevarieerd programma prettig.

Studiemateriaal

Meestal wordt gewerkt met een boek of met werkbladen met theorie en opdrachten. Veel taalaanbieders maken gebruik van bestaand materiaal. Zo werken veel aanbieders met het materiaal van Allemaal Taal (ThiemeMeulenhoff). Ook werken veel aanbieders, bijvoorbeeld Menskracht 7 (onderdeel van ROC Mondriaan), met zelf samengestelde readers. Weer andere aanbieders ontwikkelen in samenwerking met de opdrachtgever studiematerialen.

In het studiemateriaal komt de beroepsspecificiteit tot uiting: sluiten de thema's die aan bod komen aan bij de beroepspraktijk van de deelnemers? De leerstof wordt bij voorkeur op verschillende manieren aangeboden: schriftelijk, mondeling en audiovisueel. Twee taalcursussen maken vooral gebruik van digitaal materiaal, met onder andere leerstofinstructies, animaties en oefeningen.

Didactische uitgangspunten

Hoe worden de kennis, vaardigheden en attitude aan de deelnemers overgebracht? Het is raadzaam te onderzoeken of de didactische uitgangspunten van de cursus aansluiten bij de populatie pedagogisch medewerkers. Zo is het voor pedagogisch medewerkers die lange tijd geen onderwijs hebben gevolgd bijvoorbeeld lastig om zich langdurig te concentreren. Voor hen werkt activerende didactiek, waarbij zij zelf veel ruimte krijgen om te oefenen, motiverend.

Andere aspecten van didactiek zijn bijvoorbeeld: de manier waarop instructie wordt gegeven, de wijze waarop de theorie wordt behandeld, de variatie in werkvormen, de wijze waarop deelnemers worden geactiveerd, de manier waarop er feedback wordt gegeven en de wijze waarop de leerstof (qua moeilijkheidsgraad) is opgebouwd.

Informatiebox 5: didactische uitgangspunten van het ITTA

Het ITTA beschrijft de didactische uitgangspunten bijvoorbeeld als volgt:

De didactische uitgangspunten voor deze taalcursus komen voort uit de principes voor effectieve didactiek voor taalontwikkeling in het (v)mbo, ontwikkeld door het ITTA. Deze principes zijn:

- Werk doelgericht: de deelnemer werkt stapsgewijs toe naar 2F/ 3F.
- Bied interessant en leerzaam taalaanbod: de deelnemer werkt voor optimale motivatie en leereffect met teksten en video's uit eigen werkveld.
- Werk aan woordenschat: de deelnemer werkt aan uitbreiding van woordenschat, omdat een grote woordenschat een belangrijke voorwaarde is voor goed taalgebruik.
- Stimuleren van toepassing en interactie: de deelnemer oefent met spreken en schrijven in realistische taken uit het eigen werkveld.
- Gebruik feedback als taalleerinstrument: de deelnemer leert werken met zelfbeoordeling en peerfeedback aan de hand van spreek- en schrijfkaders.

Organisatorische kenmerken

Intake	- Is er een intake? a. Zo ja, hoe ziet de intake eruit? b. Wat wordt er met de intakegegevens gedaan? - Wordt er een starttoets afgenomen? a. Zo ja, waarvoor worden deze gegevens gebruikt?
Maatwerk	- Op welke manier wordt er maatwerk geboden?
Intensiteit	- Hoe lang (weken) duurt de gehele training? - Hoeveel uren kosten de bijeenkomsten? - Hoeveel uren aan zelfstudie vereist de cursus?
Zelfstudie	- Hoe vindt zelfstudie plaats? - Is er contact tussen de trainer en de deelnemer buiten de cursusbijeenkomsten?
Toetsing	- Wordt de voortgang van deelnemers bijgehouden? a. Zo ja, hoe? - Wordt er gebruikgemaakt van een eindtoets? a. Zo ja, welke? b. Is de eindtoets methodeonafhankelijk of methodegebonden?

Intake

Om de cursus goed op de deelnemers te laten aansluiten, is een goede intake nodig. In een intake moet in ieder geval aan de orde komen hoeveel deelnemers er zijn, wat hun startniveau is en welke taaldomeinen zij moeten verbeteren. Ook kan de cursusaanbieder informatie verzamelen over de achtergrond, leervragen en leerstijl van de deelnemers en over eerdere trainingen die zij hebben gevolgd. Deze informatie helpt de trainer om de cursus goed te laten aansluiten bij leerbehoeften van de deelnemers en om maatwerk en differentiatie vorm te geven.

Veel cursusaanbieders gebruiken als intake de resultaten van de starttoets, die door een toetsaanbieder is afgenomen. Sommige organisaties vullen dit aan met een informatiebijeenkomst voor deelnemers/organisaties of met een groepsintake op de locatie.

Maatwerk

Hoe meer maatwerk de cursusaanbieder levert, hoe meer de cursus inspeelt op de individuele leerwensen en -behoeften. Vaak zijn de kosten van zulke op-maatcursussen

hoger, omdat individuele leerroutes en een individuele aanpak de trainer meer tijd kosten. Toch kan maatwerk op verschillende manieren efficiënt worden georganiseerd.

Veel aanbieders maken de cursus op maat aan de hand van een gesprek met de afnemer en de intakegegevens (startniveau en de taaldomeinen waaraan de deelnemers moeten werken). Op basis van deze informatie worden groepen bijvoorbeeld ingedeeld op niveau. Mister Dutch schrijft: "Mister Dutch springt flexibel in op vragen van gemeenten en voorzieningen. Er kunnen taalcursussen voor een of meer vaardigheden gegeven worden die variëren in duur en intensiteit. Op verzoek wordt een specifiek aanbod beschreven."

Ook kan er tijdens de bijeenkomsten worden gedifferentieerd. In hoeverre dit gebeurt, is afhankelijk van de opzet van de bijeenkomst, het gebruikte materiaal en van de vaardigheden van de trainer. Da Vinci college schrijft: "In traject 2 en 3 geven we gedifferentieerd onderwijs. We starten iedere les met een centraal gedeelte, gevolgd door begeleid onderwijs in kleiner groepsverband. Alle lessen worden centraal afgesloten."

De programma's van Muiswerk en FF Taal Leren zijn digitaal en adaptief. Bij Muiswerk maakt de computer een oefenprogramma op maat, dat is gebaseerd op de fouten die de deelnemer maakt in deoltoetsen over de leerstof. Iedere medewerker oefent zo op zijn eigen niveau. Bij FF Taal Leren bepalen de deelnemers zelf welke oefeningen ze maken en in welk tempo ze dat doen. Het oefenprogramma geeft direct feedback en de deelnemer kan digitaal vragen stellen aan de coach.

Intensiteit

Hoe intensief een cursus is, wordt bepaald door het aantal contacturen (in en buiten de bijeenkomsten), de tijd die cursisten aan zelfstudie besteden en het soort huiswerk (alleen theoretisch of ook praktijkopdrachten). Het rendement van een cursus is groter als cursisten veel oefenen, bijvoorbeeld door huiswerk te maken en praktijkopdrachten uit te voeren.

Bij een intensieve cursus hebben de deelnemers vaak veel contacturen, ook buiten de bijeenkomsten. De trainer geeft bijvoorbeeld (online) coaching. Als de gemeente en de voorschoolse voorzieningen kiezen voor een intensieve cursus (met veel contacturen), moeten zij zich realiseren dat de betreffende pedagogisch medewerkers dus relatief vaak afwezig zullen zijn op de groep.

De intensiteit van cursussen is vaak afhankelijk van het aantal modules dat een deelnemer moet volgen. Bij sommige cursussen duurt een module 4 bijeenkomsten, bij andere aanbieders duurt een module 10 tot 20 weken. De bijeenkomsten duren meestal niet langer dan een dagdeel (3 uur). Bij de digitale cursussen kunnen deelnemers altijd meer uren aan de studie besteden. De meeste trainingen verwachten van de deelnemers ongeveer 2 uren zelfstudie per week. Het is raadzaam om hierbij van tevoren stil te staan: kunnen de deelnemers hun huiswerk in werktijd maken? De voorschoolse voorziening doet er goed aan om pedagogisch medewerkers gelegenheid te geven om praktijkgerichte opdrachten op het werk uit te voeren.

Toetsing

Bij veel cursussen horen voor- en/of natoetsen en soms ook tussentoetsen. Met de voortoets wordt het startniveau gemeten. De meeste gemeenten hebben echter al een taalvaardigheidstoets laten afnemen om vast te stellen welke pedagogisch medewerkers een cursus nodig hebben (selectie) en op welke domeinen zij onvoldoende scoren (diagnose). Dan is het niet nodig dat de pedagogisch medewerkers ook nog een voortoets maken. Dat kunnen zij bovendien als onprettig ervaren. Het is beter om de toetsgegevens van de selectie

aan de cursusaanbieder te geven, zodat op basis daarvan de inhoud en het verloop van de cursus worden bepaald. Een voortoets is dan dus niet nodig.

Een tussentoets wordt gebruikt om de cursus bij te sturen (monitor). De trainer meet tussentijds het effect van de cursus om te bepalen of de cursist vooruitgang boekt en of de nadruk op de juiste onderdelen ligt.

Een natoets is een onmisbaar onderdeel van een taalcursus, omdat daarmee wordt vastgesteld of de cursus het gewenste resultaat heeft. Dit is een belangrijk aandachtspunt, omdat de cursusaanbieders er belang bij hebben dat cursisten voor hun cursus slagen. Daarom is het belangrijk dat deze toets niet wordt afgenomen door de cursusaanbieder, maar door een onafhankelijke toetsaanbieder.

Kwaliteitskenmerken

Omdat deze Kieswijzer is gebaseerd op informatie die cursusaanbieders zelf hebben aangeleverd, is het lastig om iets te zeggen over de kwaliteit van de uitvoering. Hiervoor zijn immers observaties en een uitgebreider onderzoek nodig. Wel kunnen we in kaart brengen wat de toetsaanbieder doet om de kwaliteit van de cursus te verbeteren en te borgen.

Certificaat	- Krijgen de deelnemers een certificaat? - Aan welke eisen moeten zij voldoen om een certificaat te krijgen?
Evaluatie	- Wordt de tevredenheid van de deelnemers gemeten? c. Zo ja, hoe? d. Zo ja, wat gebeurt er met deze gegevens? - Wordt het effect van de cursus gemeten? c. Zo ja, hoe? d. Zo ja, wat gebeurt er met deze gegevens?
Trainer/begeleider	- Stelt de instelling eisen aan de trainer? b. Zo ja, welke?
Keurmerk	- Heeft de organisatie een kwaliteitskeurmerk?

Certificaat

Voor cursisten heeft een certificaat waarde, omdat ze daarmee kunnen aantonen dat ze zich hebben laten nascholen. Ook speelt certificering een rol bij de verantwoording aan de toezichthouder. De waarde van een certificaat is echter niet altijd duidelijk. Er is namelijk geen onafhankelijke organisatie die de geldigheid van certificaten bewaakt. Cursusaanbieders kunnen de certificaten naar eigen inzicht verstrekken. Om te waarborgen dat een certificaat aantoont dat een cursist voldoet aan de vereiste taalnorm, moet het certificaat gebaseerd zijn op een onafhankelijke taaltoets.

Een aantal organisaties stelt voorwaarden aan het verkrijgen van een certificaat. Zo krijgen deelnemers bij IVIO alleen een certificaat als zij minimaal 80% aanwezig zijn geweest bij de cursusbijeenkomsten.

Evaluatie

De evaluatie van de taalcursus is een belangrijk onderdeel van de kwaliteitscyclus. De evaluatie bestaat uit een tevredenheidsonderzoek onder de deelnemers en een effectiviteitsonderzoek. Het tevredenheidsonderzoek geeft onder andere aan wat de deelnemers vinden van de bijeenkomsten, de trainer en het materiaal. Aan de hand van deze informatie kan de aanpak van de cursus zo nodig worden aangepast. De meeste organisaties werken met een evaluatieformulier dat deelnemers anoniem invullen. De uitkomsten worden besproken met de trainer en voorgelegd aan de opdrachtgever. IITA en IVIO voeren ook tussentijdse evaluaties uit.

Het effectiviteitsonderzoek geeft informatie over de effecten van de cursus op de taalvaardigheid van de deelnemers. Wanneer de effectiviteit van een cursus met een gedegen onderzoek is aangetoond, kan dat een goede reden zijn om voor de cursus te kiezen. Dan is immers aangetoond dat de cursus werkt.

Veel cursusaanbieders maken gebruik van taalvaardigheidstoetsen om het resultaat van iedere deelnemer in beeld te brengen. Vaak wordt dit beschouwd als een effectiviteitsmeting van de cursus, maar dit geeft van tevoren geen informatie over de slagingskans van de gemiddelde deelnemer. Een aantal cursusaanbieders stuurt op verzoek de slagingspercentages van eerdere groepen toe.

Trainer

De kwaliteit van de trainer is het beste in beeld te brengen door middel van observaties, eventueel aangevuld met tevredenheidsonderzoek onder deelnemers. Voor deze Kieswijzer zijn geen observaties uitgevoerd, waardoor het niet mogelijk is een oordeel te geven over de kwaliteit van de trainers. Wel is er informatie opgenomen over de eisen die cursusaanbieders aan trainers stellen.

Sommige organisaties stellen eisen aan de opleiding en de achtergrond van de trainer. Zo moeten alle trainers van ROC van Amsterdam/ROC Top bevoegde docenten Nederlands en/of NT2 zijn. Andere eisen die cursusaanbieders stellen zijn:

- ervaring hebben met en kennis hebben van de referentieniveaus;
- ervaring hebben met lesgeven;
- affiniteit hebben met de doelgroep en met de werkomgeving van de deelnemers;
- in staat zijn om gedifferentieerd te werken;
- coachingsvaardigheden beheersen.

IVIO en ROC Amsterdam/ ROC Top stellen onder meer dat trainers een flexibele, proactieve en resultaatgerichte houding moeten hebben. Trainers die werken met het materiaal van Allemaal Taal hebben de train-de-trainer cursus Allemaal Taal van ThiemeMeulenhoff gevolgd. ThiemeMeulenhoff: "Specifiek voor het lesmateriaal van Allemaal taal gaat ThiemeMeulenhoff samenwerkingen aan met cursusaanbieders die werken met gecertificeerde NT2-docenten."

De eisen die organisaties aan trainers zeggen te stellen, geven geen uitgebreid beeld van de kwaliteit van de trainers. Daarom doen gemeenten en voorschoolse voorzieningen er goed aan om referenties en/of het CV van de trainer op te vragen.

Keurmerk

Een keurmerk zegt iets over de kwaliteit van een organisatie. In deze Kieswijzer worden de volgende keurmerken benoemd:

- Certiket ISO
- CRBKO
- CEDEO
- Keurmerk OVAL
- Keurmerk Blik op Werk

ROC Amsterdam, ROC Top en ROC Da Vinci zijn erkende opleidingen voor bekostigd beroepsonderwijs. De kwaliteit van deze opleidingen wordt onder andere beoordeeld door de onderwijsinspectie.

6. Stap 4: een cursus kiezen

Als het cursusaanbod in beeld is gebracht, kan een keuze worden gemaakt voor de meest geschikte cursus. Alle cursussen zijn zorgvuldig ontwikkeld en dragen bij aan de verbetering van het taalniveau van de deelnemers. De cursussen zijn echter wel verschillend. Welke kenmerken zijn doorslaggevend voor de keuze?

Informatiebox 6: 'Hoe maak je een keuze voor een cursus?'- Ervaringen van Karin Abbing

Karen Abbing, opleidingscoördinator bij KindeRdam in Rotterdam

De scholing van de medewerkers van KindeRdam is al voor een groot deel afgerond. 150 medewerkers van KindeRdam hebben de taalcursus Allemaal Taal succesvol afgerond en het beoogde taalniveau behaald. Abbing en haar collega's zijn zeer te spreken over de kwaliteit van de taalcursus Allemaal Taal.

In 2012 is kinderopvang KindeRdam met een pilotgroep van twintig medewerkers gestart met de cursus Allemaal Taal. Vier maanden lang werden deelnemers begeleid door de auteur van Allemaal Taal Jenny van der Ende. Sindsdien hebben de andere medewerkers die taalscholing nodig hadden de cursus Allemaal Taal afgerond.

Bij de zoektocht in 2012 naar een geschikte taalcursus, kwam Abbing in contact met Jenny van der Ende, die recent de cursus Allemaal Taal had ontwikkeld. De cursus Allemaal Taal sprak KindeRdam direct aan, omdat deze specifiek voor medewerkers in de kinderopvang was ontwikkeld. De inhoud sluit direct aan op de dagelijkse praktijk van pedagogisch medewerkers en kan daar ook direct worden toegepast. Zo werken pedagogisch medewerkers aan het communiceren met ouders tijdens de overdracht of tijdens het organiseren van een ouderavond, maar lezen zij ook een artikel uit een inhoudelijk vakblad. Deze *beroepsspecificiteit, de mate waarin Allemaal Taal is geïntegreerd in het dagelijkse werk en de wijze waarop Allemaal Taal aansluit bij de belevingswereld van pedagogisch medewerkers* waren doorslaggevend voor de keuze voor deze cursus.

Andere argumenten om voor Allemaal Taal te kiezen waren de *snelheid* waarmee deelnemers in relatief korte tijd een taalverhoging zouden kunnen bereiken, de *extra aandacht* voor deelnemers op niveau 1F en de *passie en ervaring van de trainers*. In het keuzeproces kreeg KindeRdam, na afstemming over het budget en de doelstelling, de vrijheid van de gemeente om zelf de taalcursus te kiezen..

Abbing adviseert andere organisaties, die aan de start van een taaltraject staan, om eerst een taaltoets af te nemen, zodat ze met de taalcursus echt maatwerk kunnen leveren. Daarnaast raadt Abbing aan om de taalcursus goed in te bedden in de organisatie. *"Betrekk managers bij de opzet en voortgang van de taalcursus en zorg dat taal een onderwerp van gesprek is op de werkvloer. Koppel de taalvaardigheden ook expliciet aan het functioneren van de medewerkers, bijvoorbeeld door het op te nemen bij de werving en selectie"*.

Samenvatting van de argumenten van KindeRdam om voor Allemaal Taal te kiezen:

- De beroepsspecificiteit- de wijze waarop de inhoud van de cursus aansluit bij de beroepspraktijk.
- Integratie in het dagelijkse werk – het feit dat deelnemers direct in de praktijk de taalvaardigheden kunnen toepassen en oefenen.

- Aansluiten bij de belevingswereld- de mate waarin de cursus en de trainer aansluiten bij de belevingswereld van de pedagogisch medewerkers.
- De snelheid - in een relatief korte tijd worden medewerkers ondergedompeld en wordt stevig ingezet op taalverhoging.
- De differentiatie voor medewerkers op niveau 1F- Allemaal Taal biedt de mogelijkheid om aparte groepjes medewerkers op 1F te begeleiden.
- De kwaliteit van de trainers – De trainers zijn zich bewust van het feit dat pedagogisch medewerkers lang niet naar school zijn geweest en dat taalscholing soms ook bedreigend kan zijn. Daarnaast zijn de trainers gepassioneerd.

Informatiebox 7: 'Hoe maak je een keuze voor een cursus?'- Ervaringen van Willie van Dinteren

Willie van Dinteren, directeur Peuterspeelzaalwerk Geldrop-Mierlo

In gesprek de gemeente Geldrop heeft Peuterspeelzaalwerk Geldrop- Mierlo bij de start van het taaltraject verschillende offertes aangevraagd voor de taalscholing. De gemeente had hierbij een coördinerende rol. Willie van Dinteren noemt een belangrijk criterium voor de keuze van een offerte: *“Wij hebben 12 VVE locaties waar veel ervaren medewerkers werken. We hebben de afgelopen jaren intensief ingezet op scholing om de kwaliteit van de VVE te waarborgen. De taaltoetsing 3F was echter van een ander kaliber. Het viel ons tegen hoe zwaar de toetsing was en hoeveel medewerkers, waar we zeer tevreden over zijn, het beoogde niveau nog niet hadden gehaald. Het niet halen van het taalniveau was voor sommige medewerkers ook confronterend. Wij zochten daarom een taalaanbieder met ervaring in de sector, kennis van de achtergrond van de pedagogisch medewerkers en begrip voor wat er speelt op de werkvloer. Ons doel was duidelijk: we willen een zo goed mogelijk resultaat bereiken, zodat onze medewerkers op de VVE-groepen kunnen blijven werken. Het gesprek met aanbieder Voorwaartz, taaltraining en coaching, gaf ons een goed gevoel. De trainers konden zich goed inleven in de situatie en hadden begrip voor wat speelt op de werkvloer.”*

Voor gemeenten en organisaties die nog een keuze voor een taalaanbieder moeten maken, adviseert Van Dinteren om de samenwerking tussen gemeente en organisaties goed vorm te geven. Het gesprek tussen de gemeente en de verschillende organisaties is belangrijk om gezamenlijk een gedegen keuze te maken voor een taalcursus.

Om een goed onderbouwde keuze te maken, kunnen gemeenten en voorschoolse voorzieningen tabel 3 raadplegen. In deze tabel zijn de belangrijkste kenmerken beoordeeld: het *domein* (welke vaardigheden worden getraind?), het *doel* (naar welk taalniveau wordt toegewerkt?) en de *beroepsspecificiteit* (is de cursus specifiek voor pedagogisch medewerkers of voor een bredere beroepsgroep?). De andere kenmerken zijn te zien in de cursusbeschrijvingen in bijlage 2.

In tabel 3 zijn de kenmerken beoordeeld met sterren. De laagste waardering bestaat uit één ster en de hoogste waardering uit drie sterren. In informatiebox 8 is beschreven waar de waarderingen naar verwijzen.

Informatiebox 8: totstandkoming van de waarderingen in tabel 3

Domein	Geen van de domeinen mondelinge taal, lezen en schrijven: *
	Eén of twee van de domeinen mondelinge taal, lezen en schrijven: **
	Minimaal de drie domeinen mondelinge taal, lezen en schrijven: ***
Doel	Geen specifiek niveau geformuleerd: *
	Minder ambitieus dan de nieuwe taalnorm: **
	Conform de nieuwe taalnorm: ***
Beroeps- specificiteit	Voor alle beroepsgroepen: *
	Voor de sector zorg & welzijn: **
	Voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector: ***

Tabel 3: Waardering van de belangrijkste kenmerken van taalcursussen

Titel en ontwikkelaar	Domein	Doel	Beroepsspecificiteit
Allemaal Taal- taaltraining 3F voor VVE en kinderopvang ThiemeMeulenhoff i.s.m. Jenny van der Ende Uitvoerders o.a. Cedin, CurZus&Zo, OnderwijsAdvies, Totaal training,	***	***	***
Individuele Training Taal 3F voor pedagogisch medewerkers VVE IITA UVA	***	***	***
FF Taal Leren CED, Sardes, IT Workz	***	***	***
Muiswerk	**	***	*
Nederlandse taal (Meijerink 3F) voor VVE-medewerkers ROC Da Vinci College	***	***	***
Taalscholing VVE ROC van Amsterdam en ROC Top	***	***	***
Taalsterk VVE KleurRijker en IVIO opleidingen	***	***	***
Taaltraining voor Taaleis VVE Mister Dutch B.V.	***	***	***
Taaltrajecten Arcus College Heerlen	***	***	*
Taalvaardig! Voorwaartz Taaltraining- Coaching B.V.	***	***	***
VVE taalscholing Menskracht 7, onderdeel van ROC Mondriaan	***	***	***

De tabel laat zien dat de meeste cursussen zich richten op alle taaldomeinen. Alle taalaanbieders, met uitzondering van Muiswerk, bieden taalcursussen aan gericht op mondelinge vaardigheden en leesvaardigheid. Veel aanbieders bieden daarnaast ook schrijfvaardigheid aan. De meeste cursussen zijn beroepsspecifiek en sluiten aan bij het beoogde taaldoel 3F. Veel taalaanbieders geven aan dat zij, indien gewenst, ook trajecten aanbieden die cursisten opleiden van niveau 1F naar 2F. Ook zijn er trajecten voor schrijfvaardigheid.

Bij de keuze van een cursus spelen ook organisatorische kenmerken een rol, zoals kosten en de locatie van de cursus (locatie van de aanbieder of de eigen locatie). Deze kenmerken zijn vermeld in de cursusbeschrijvingen in bijlage 2.

Daarnaast is de kwaliteit van een cursus afhankelijk van de kwaliteit van de uitvoering: zijn de trainers professioneel? Geeft de trainer activerend les en heeft hij/zij affiniteit met de doelgroep? In de Kieswijzer staat alleen welke eisen taalaanbieders aan hun trainers stellen. De kwaliteit van de trainer is niet in beeld gebracht. Daarom is het belangrijk om vooraf kennis te maken met de trainers.

Ook is het raadzaam om in een gesprek met de taalaanbieder te verkennen in welke mate maatwerk kan worden geleverd. Om maatwerk te kunnen leveren, moet een cursusaanbieder zicht hebben op de startniveaus van de deelnemers. En hoe houdt de taalaanbieder rekening met medewerkers die sneller willen of die extra ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld omdat hun taalniveau laag is of omdat ze een beperking (bijvoorbeeld dyslexie) of toetsangst hebben? Tot slot is het goed om afspraken te maken over de wijze waarop het contact met de toetsaanbieder verloopt.

Deze Kieswijzer (bijlage 2) biedt geen volledig overzicht van alle taalaanbieders. Er kunnen nieuwe aanbieders en nieuwe cursussen op de markt komen. Voor de beoordeling van nieuwe cursussen kunnen gemeenten en voorschoolse voorzieningen hoofdstuk 3 t/m 6 van deze Kieswijzer raadplegen.

Bijlage 1: Verantwoording van de Kieswijzer

Deze Kieswijzer is op een pragmatische manier tot stand gekomen. Daarbij zijn de volgende handelingen verricht:

Deze Kieswijzer bouwt voort op de eerdere versies. Voor het maken van deze versie van de Kieswijzer zijn de volgende handelingen verricht:

- het actief benaderen van de aanbieders / ontwikkelaars van taalcursussen die in de vorige versies van de Kieswijzer zijn opgenomen;
- het actief benaderen van andere ontwikkelaars van taalcursussen die ons bekend zijn;
- het uitnodigen van (potentiële) ontwikkelaars van taalcursussen voor de nieuwe Kieswijzers op www.vveschakelklassenzomerscholen.nl en op sites van de belangenorganisaties Sociaal Werk Nederland, Brancheorganisatie Kinderopvang en Sardes;
- het gebruik maken van informatie over taalniveau 3F van de website www.vveschakelklassenzomerscholen.nl;
- het werken met het principe van de 'sneeuwbalmethode' (aanbieders van toetsen en cursussen vragen of ze nog andere aanbieders kennen);
- het benaderen van de contactpersonen van www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl en hun vragen welke aanbieders van taalcursussen volgens hen benaderd zouden moeten worden
- het telefonisch interviewen van mevr. K. Abbing (KindeRdam Rotterdam) en W. van Dinteren (Peuterspeelzaalwerk Geldrop-Mierlo).
- die één van de besproken taalcursussen hebben gekozen en toegepast binnen hun taalverbeteringstraject naar 3F;
- het meenemen van commentaarpunten van het ministerie van OCW, de VNG, de Brancheorganisatie Kinderopvang en Sociaal Werk Nederland bij een conceptversie van deze Kieswijzer.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat we bij het maken van de *Kieswijzer Taalcursussen voor pedagogisch medewerkers in voorschoolse voorzieningen* uit zijn gegaan van een productbeoordeling. Dit betekent dat we uit zijn gegaan van unieke taalcursussen. Veel taalaanbieders maken gebruik van het materiaal van Allemaal Taal (ThiemeMeulenhoff). In de eerdere versies van de Kieswijzer bestond daarom veel overlap. Hoewel een taalcursus meer is dan een methode en de kwaliteit ook afhangt van de uitvoering, hebben we er voor gekozen te focussen op het product, het materiaal. Op deze manier kunnen we het aanbod systematischer weergeven. Ook is het daarnaast ondoenlijk gebleken om alle uitvoerende organisaties in de Kieswijzer op te nemen. Bij de beschrijving van de training Allemaal Taal beschrijven we ter illustratie vier taalaanbieders die de taalcursus aanbieden. Op site www.allemaaltaal.net zijn de overige taalaanbieders van Allemaal Taal te vinden.

Daarnaast zijn we uitgegaan van het bestaande aanbod van cursussen. Naast de organisaties en bureaus die een aanbod hebben op het gebied van cursussen, zijn er organisaties en bureaus die naar eigen zeggen op basis van maatwerk een taalcursus voor de VVE-sector *kunnen* maken. Dit geldt bijvoorbeeld voor veel ROC's. Dit aanbod is niet meegenomen, omdat het niet beschreven en beoordeeld kan worden. Bovendien is het potentieel aan publieke en private cursusaanbieders in theorie heel groot. Het is moeilijk te beoordelen of al deze partijen ook werkelijk in staat zijn een taalcursus te ontwikkelen.

Verder hebben wij ons in de Kieswijzer gebaseerd op het cursusaanbod van trainende instellingen die hebben gereageerd op onze oproep hun taalcursus te beschrijven. Mogelijk

hebben niet alle aanbieders gereageerd en beperkt het werkelijke aanbod zich niet tot de cursussen die in deze Kieswijzer zijn opgenomen.

Bij het toekennen van de sterrenwaardering, is bij de taalcursus FF Taal Leren het Expertisecentrum Nederlands betrokken. De taalcursus FF Taal Leren is namelijk ontwikkeld door de CED groep, Sardes en IT Workz. Om een objectieve beoordeling te garanderen, is de beoordeling van FF Taal Leren uitgevoerd door medewerkers van het Expertisecentrum Nederlands.

Tot slot: de cursusbeschrijvingen in bijlage 2 zijn in nauw overleg met de ontwikkelaars/eigenaren tot stand gekomen. De verantwoordelijkheid voor de volledigheid en juistheid van de informatie over de taaltoets ligt uitdrukkelijk bij hen. Omdat de ontwikkelaars/eigenaren zelf de informatie hebben aangeleverd, is deze niet altijd even gelijksoortig. Dit bemoeilijkt soms de onderlinge vergelijkbaarheid.

Bijlage 2: Beschrijving van de taalcursussen

De cursussen die in deze bijlage worden gepresenteerd staan in alfabetische volgorde, volgens de naam van de taalcursus.

1. Allemaal Taal

ThiemeMeulenhoff, Cedin, CurZus&Zo, OnderwijsAdvies, Totaal training

De taalcursus Allemaal Taal is ontwikkeld door Jenny van der Ende in samenwerking met ThiemeMeulenhoff. Naast auteur Jenny van der Ende, bieden verschillende taalaanbieders de taalcursus Allemaal Taal aan. Trainers die de training Allemaal Taal geven, hebben allemaal de Train de Trainer Allemaal Taal bij ThiemeMeulenhoff gevolgd om de methodiek van Allemaal Taal te leren.

In onderstaand schema wordt eerst aangegeven wat de methode Allemaal Taal voorschrijft. Deze informatie is gegeven door ThiemeMeulenhoff. Vervolgens wordt in het schema aangegeven op welke kenmerken er variatie is in uitvoering tussen de verschillende taalaanbieders. Deze informatie is aangegeven door de taalaanbieders zelf.

Praktische informatie over de taalcursus	
Titel	Allemaal Taal
Ontwikkelaar taalcursus	Jenny van der Ende (auteur) ThiemeMeulenhoff Agens Opleidingen (nu overgenomen door Totaal training) UvA Talen toetsing
Aanbieder taalcursus	De taalcursus Allemaal Taal wordt door meerdere organisaties aangeboden. Ook auteur Jenny van der Ende verzorgt deze taalcursus. In deze Kieswijzer zijn de volgende aanbieders opgenomen: • Cedin • Cursus&Zo • OnderwijsAdvies • Totaal training
Contactgegevens	Voor de Taalcursus Allemaal Taal, neemt u contact op met een aanbiedende organisatie. De aanbiedende organisaties zijn te vinden op: http://allemaaltaal.net/artikelen/referenties/cursusaanbieders-docenten.html
Uitgavejaar	De taalcursus is ontwikkeld in 2011. Sinds 2012 wordt de taalcursus aangeboden.
Locatie	De locatie is afhankelijk van de uitvoerende organisaties. Variatie tussen de taalaanbieders: Cedin, CurZus&Zo, OnderwijsAdvies en Totaal training geven aan dat de locatie in afstemming met de organisatie vast te stellen. Dit kan zowel een locatie bij de trainende als bij de deelnemende organisatie zijn.
Kosten	Het leerwerkboek Allemaal Taal kost €48,60 per persoon. Variatie tussen de taalaanbieders: De kosten voor de totale training verschillen per aanbieder. Cedin en Totaaltraining geven aan dat deze afhankelijk zijn van het aantal deelnemers, hun startniveau en het aantal te volgen modules. CurZus&Zo hanteert de volgende kosten: • Reguliere Taaltraining Nederlands voor pedagogisch medewerkers VVE (16 lessen). € 789,00 inclusief werkboeken Allemaal Taal € 48,60 en Nu Nederlands 3F met 1 jaar online licentie € 39,75 • Module per onderdeel op maat (6 lessen) € 299,00 inclusief lesmateriaal samengesteld door de docent

	- Module per onderdeel op maat (8 lessen) € 395,00 inclusief lesmateriaal samengesteld door de docent - Taaltraining Nederlands voor pedagogisch medewerkers VVE verlengd traject van 1F naar 3F (32 lessen) € 1525,00 inclusief werkboeken Allemaal Taal € 48,60 en Nu Nederlands 2F met 1 jaar online licentie € 39,75 en Nu Nederlands 3F met 1 jaar online licentie € 39,75 Alle prijzen zijn gebaseerd op groepen van minimaal 10 deelnemers. OnderwijsAdvies hanteert de volgende kosten: - Blok luisteren en lezen: €5.280,00 (acht bijeenkomsten van 2,5 uur) - Blok spreken, schrijven, taalverzorging: €5.280,00 (acht bijeenkomsten van in totaal 2,5 uur) Losse onderdelen: - Lezen: €4.800,00 - Taalverzorging: 4.320,00 - Luisteren, spreken of schrijven: €1.920,00			
Groepsgrootte	ThiemeMeulenhoff schrijft het volgende voor: Minimaal aantal deelnemers: 12 Maximum aantal deelnemers: 20 Variatie tussen de taalaanbieders: - Cedin gaat uit van een minimum van 10 en maximum van 14 deelnemers - CursZus&Zo gaat uit van een minimum van 10 en een maximum van 14 deelnemers - OnderwijsAdvies hanteert geen minimum, maar wel een maximum van 18 deelnemers - Totaal training gaat uit van in principe 15 deelnemers per groep.			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	Allemaal Taal is ontwikkeld voor de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/VVE.			
Taaldomeinen	Domein		domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	3F	Schrijven	2F/3F
	Gesprekken voeren	3F	Luisteren	3F
	Lezen	3F	Taalverzorging	2F
Thema's	Thema's specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	De methode Allemaal Taal bevat een duidelijk opbouw. Ieder hoofdstuk is opgebouwd rondom een thema uit de praktijk. Per thema komen de deelvvaardigheden lezen, woordenschat, schrijfvaardigheid en mondelinge vaardigheden geclusterd aan bod. Iedere les sluit af met een praktijkopdracht. Variatie tussen de taalaanbieders: - Cedin: bij de cursus ligt het accent op de communicatie met kind, ouders en collega's, door mondelinge en schriftelijke communicatie, gesprekstechnieken en luisteren. Binnen de organisatie ligt het accent op informatieverwerking, spreken, lezen, schrijven, overtuigen en presenteren. Er vinden assessments plaats en de cursisten houden een portfolio bij. Er zijn schrijf- en praktijkopdrachten. - CurZus&Zo: de domeinen spreken, gesprekken, lezen, schrijven, luisteren en taalverzorging komen aan bod door middel van opdrachten uit de aangeboden lesmaterialen te maken. Daarnaast wordt er ingespeeld op de aangedragen praktijkvoorbeelden. Tot slot komen rollenspellen, theorie, oefentoetsen en het klassikaal			

	nakijken van huiswerkopdrachten aan bod. • OnderwijsAdvies: de verschillende onderdelen worden geclusterd aangeboden. Veelal worden de onderdelen lezen en luisteren in een blok op een zelfde dag aangeboden (eerste een half uur luisteren en dan twee uur lezen) gevolgd door een blok schrijven, spreken en taalverzorging (eerst huiswerkopdracht schrijven bespreken, dan een half uur spreken, gevolgd door anderhalf uur taalverzorging). Vooraf weet men wie op welk moment aanwezig moet zijn. • Totaal Training: het uitgangspunt van de lessen is interactief onderwijs. De lessen zijn opgebouwd rond een thema uit de praktijk. Tijdens de lessen oefenen de deelnemers met benodigde kennis en vaardigheden om hun taalniveau te verhogen. De deelnemers kunnen deze kennis en vaardigheden direct in de praktijk toepassen waardoor het leren als prettig wordt ervaren en een onderdeel wordt van de werkzaamheden. Alle deeltaalvaardigheden waarop de deelnemer tijdens de nulmeting onvoldoende scoort komen in de lessen aan bod."
Studiematerialen	Het leerwerkboek Allemaal Taal van ThiemeMeulenhoff Toevoegingen van de taalaanbieders: • Cedin: de computer is nodig voor de toetsen. Indien de opdrachtgever ook om coaching op de werkvloer vraagt, wordt gebruik gemaakt van opnames in de praktijk. • CurZus&Zo: werkt met samengesteld materiaal. Dit is een combinatie tussen onder andere NU Nederlands 3F (Noordhoff Uitgevers), Allemaal Taal (ThiemeMeulenhoff) en eigen lesmateriaal. Nu Nederlands biedt een online licentie die de mogelijkheid biedt thuis te oefenen. Dit is optioneel en niet verplicht. • OnderwijsAdvies: naast de methode Allemaal Taal worden er materialen gebruikt uit NU Nederlands. De deelnemer heeft niet per se een computer nodig, al worden er wel suggesties gedaan voor situaties waar men taalverzorging extra kunt oefenen • Totaal Training: naast de methode zijn er aanvullende oefeningen en oefentoetsen via de website beschikbaar. Daarnaast worden er materialen als leesstrategieën, voorbeeldexamen ingezet. Totaal Training maakt gebruik van computers voor de examentraining en audiovisueel materiaal voor examentraining luisteren.
Organisatorische kenmerken van de taalcursus	
Intake	ThiemeMeulenhoff adviseert de UvA taaltoets voor het afnemen van een begin- en eindtoets. Variatie tussen de taalaanbieders: • Cedin: start met een gesprek met de opdrachtgever om te achterhalen welke onderdelen aan de orde moeten komen. Met deze gegevens wordt de cursus, indien dit de vraag is, op maat gemaakt. Als de opdrachtgever dat wil, wordt er een starttoets afgenomen. Deze gegevens worden gebruikt om de cursus op maat te maken. • OnderwijsAdvies: geeft aan dat gegevens over het startniveau nodig zijn om de training zoveel mogelijk op maat aan te bieden. • Totaal training: maakt geen gebruik van een intake. Er vindt wel een nulmeting plaats op alle te trainen deeltaalvaardigheden om zowel het startniveau van de deelnemer alsmede de duur en intensiteit van de training te bepalen. Deze nulmeting kan worden voorafgegaan door een korte opfris-/examentraining om de slagingskans bij eerste deelname aan de examens te verhogen. • CurZus&Zo: gaat uit van de resultaten van de starttoets en de wensen van de klant. Er wordt meestal een taaltoets afgenomen door een onafhankelijke partij. De gegevens dienen als startpunt om te bepalen welke taaltraining een deelnemer nodig heeft.

Intensiteit	Allemaal Taal hanteert standaard de volgende intensiteit: Tachtig uur studiebelasting: per week twee uur les, twee uur huiswerk en één praktijkopdracht. Variatie tussen de taalaanbieders: - Cedin: hanteert de intensiteit die Allemaal Taal voorschrijft. Als de cursist de hele training volgt, zijn hier 16 bijeenkomsten in 16 weken voor nodig. - CurZus&Zo: biedt naast het reguliere traject een verlengd traject aan van 32 weken. Ook zijn er losse modules te volgen (van 1F naar 2F en van 2F naar 3F). deze duren 6 tot 8 weken. - OnderwijsAdvies: biedt de verschillende onderdelen geclusterd aan. En komt daarmee uit op: Blok 1: - Spreken/gesprekken voeren: 8 bijeenkomsten van een half uur (half uur huiswerk per week) - Luisteren: 8 bijeenkomsten van een half uur (kwartier huiswerk per week) Blok 2: - Schrijven: bestaat uit 8 huiswerkopdrachten die met de deelnemer besproken worden (maximaal een uur per opdracht) - Lezen: 8 bijeenkomsten van twee uur per keer (1 uur huiswerk per bijeenkomst) Taalverzorging: 8 bijeenkomsten van anderhalf uur (half uur huiswerk per bijeenkomst) - Totaaltraining; afhankelijk van het startniveau van de deelnemer en het te trainen onderdelen varieert het aantal weken tussen de 4 en 16. Er is 3 uur per week aan zelfstudie vereist.
Zelfstudie	In de methode Allemaal Taal staan praktijkopdrachten. Alle aanbieders geven aan dat de deelnemers na de bijeenkomst contact indien gewenst contact kunnen zoeken met de trainer via de telefoon of per mail. Variatie en toevoegingen tussen de taalaanbieders: - Cedin: via e-mails worden huiswerkopdrachten teruggekoppeld. - CurZus&Zo: Huiswerkopdrachten uit Nu Nederlands en Allemaal taal. Aangevuld met opdrachten die de cursist extra ondersteuning kunnen bieden. Via de online omgeving kan de cursist extra oefeningen maken en theorie opvragen. - OnderwijsAdvies: extra stencils met extra leesteksten en oefeningen taalverzorging. - Totaal training: zelfstudie bestaat uit online huiswerkopdrachten.
Toetsing	ThiemeMeulenhoff adviseert UvA taaltoetsing als eindtoets. Variatie tussen de taalaanbieders: - Cedin: adviseert de methodeonafhankelijke toets van UvaTalen. Tijdens de bijeenkomst wordt gewerkt met een portfolio. - CurZus&Zo: hanteert geen tussentijdse toets en raadt aan de eindtoets door een externe partij te laten uitvoeren met een methodeonafhankelijke toets. - OnderwijsAdvies: voor het onderdeel lezen worden er de laatste bijeenkomsten oefentoetsen gemaakt. Voor de andere onderdelen geldt het resultaat van het huiswerk dat met de deelnemers tijdens de bijeenkomst wordt besproken. - Totaaltraining: adviseert methodeonafhankelijke eindtoetsen van UvA talen of van Mister Dutch. Tijdens de cursus worden er oefentoetsen gebruikt.
Didactische uitgangspunten	De didactische uitgangspunten van Allemaal Taal staan beschreven in de handleiding. In Allemaal taal wordt de theorie van de Nederlandse taal door interactieve lessen direct gekoppeld aan opdrachten in de beroepspraktijk. Zo wordt de

	Nederlandse taalontwikkeling bijvoorbeeld gestimuleerd door interactief voorlezen, een verslag schrijven voor de ouders of door overleg met collega's. De aanbiedende organisaties sluiten aan bij deze didactische uitgangspunten.
Maatwerk	Een kenmerk van Allemaal Taal is dat je het gedifferentieerd kunt aanbieden. Variatie tussen de taalaanbieders: • Cedin: in overleg met de klant wordt besproken welke onderdelen aangeboden worden • CurZus&Zo; naast de reguliere training van 16 weken bestaat de mogelijkheid een verkort of verlengd traject aan te gaan • OnderwijsAdvies: maatwerk wordt geboden doordat de verschillende onderdelen geclusterd aangeboden worden: men komt alleen voor die onderdelen die nog onvoldoende zijn gemaakt. Er is ruimte om individueel met een cursist nog onderdelen door te nemen. • Totaal training: maatwerk wordt geboden door op basis van de uitslagen van de nulmeting de intensiteit per te volgen module te bepalen. De deelnemer volgt alleen die modules die nog niet behaald zijn. Het volgen van examentraining is een optie.
Kwaliteitsborging	
Certificaat	ThiemeMeulenhoff geeft aan dat de deelnemers een certificaat behoren te krijgen met de bij de eindtoets behaalde niveaus. Variatie tussen de taalaanbieders: • Cedin: cursisten ontvangen een certificaat bij 100% aanwezigheid (en bij het missen van één bijeenkomst een vervangende opdracht). Naast aanwezigheid moeten deelnemers een portfolio inleveren dat beoordeeld wordt door de trainer. • CurZus&Zo: bij het behalen van positief resultaat op 3F niveau krijgt de cursist een certificaat. Bewijs van deelname van de training. • OnderwijsAdvies: Nee, na afloop van de training kan de deelnemer een toets maken bij een instantie die de taaltoets mag afnemen. • Totaaltraining: deelnemers worden gecertificeerd door de instellingen die de eindtoets afneemt.
Evaluatie	ThiemeMeulenhoff schrijft niet voor hoe de evaluatie van de taalcursus vorm zou moeten krijgen. De evaluatie die de taalaanbieders uitvoeren bestaat uit een tevredenheidsonderzoek en een effectiviteitsonderzoek. De deelnemers krijgen na afloop van de training een enquête die zij anoniem kunnen invullen. De resultaten worden met de trainer besproken en naar de opdrachtgever gestuurd. Totaal Training geeft aan dat zij over het Keurmerk Blik op Werk beschikken. Blik op Werk voert jaarlijks een tevredenheid uit onder de deelnemers van de taalcursussen. De resultaten worden op de website gepubliceerd. De resultaten van de eindtoets geven aan hoe effectief de training is geweest. De taalaanbieders geven aan dat aanvragen de slagingspercentages kunnen opvragen.
Trainer/begeleider	Alle trainers die Allemaal Taal verzorgen hebben de training van de trainer Allemaal Taal bij ThiemeMeulenhoff gevolgd. ThiemeMeulenhoff geeft daarnaast aan te werken met taalaanbieders die werken met gecertificeerde NT2-docenten. Variatie tussen de taalaanbieders: • CurZus&Zo: stelt naast het WO of HBO niveau, studierichting Toepaste taalkunde, Nederlands, Onderwijskunde en/of Communicatie, de lerarenopleiding of docentbevoegdheid, eisen aan de werkervaring in het

	lesgeven aan volwassenen en werkervaring in de kinderopvangbranche. Daarnaast verwacht CurZus&Zo coaching ervaring. • Totaal training: naast het NT2 certificaat en/of onderwijsbevoegdheid op het gebied van de Nederlandse taal, stelt Totaal training eisen aan de ervaring binnen het werkveld, met name het trainingen van volwassenen (bij voorkeur volwassenen werkzaam in de kinderopvang).
Keurmerk	• Cedin is een CEDEO erkende organisatie • CurZus&Zo is CRKBO geregistreerd • OnderwijsAdvies is Certiket gecertificeerd • Totaaltraining beschikt over het keurmerk CRKBO, het keurmerk Blik op Werk en het Keurmerk OVAL

2. FF Taal leren

CED Groep, Sardes, IT Workz

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	FF Taal Leren			
Ontwikkelaar taalcursus	CED Groep, Sardes, IT Workz			
Aanbieder taalcursus	CED Groep, Sardes, IT Workz			
Contactgegevens	CED Groep Dwerggras 30 3068 PC Rotterdam 010 4071599 Info@cedgroep.nl www.cedgroep.nl		Sardes Lange Viestraat 371, 3511 BK Utrecht Telefoon: 030 - 232 62 00 secretariaat@sardes.nl www.sardes.nl	
Uitgavejaar	2013			
Locatie	Online Locatie taalpraktijkdagen in overleg			
Kosten	Afhankelijk van het aantal domeinen waarin geschoold moet worden, per domein €735,-, totaalpakket €1735,-. De licentie is voor 1 jaar.			
Groepsgrootte	Geen minimum of maximum vastgesteld			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	Voor pedagogisch medewerkers en onderwijsassistenten in de kinderopvangsector/VVE.			
Taaldomeinen	Domein		Domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	3F	Schrijven	2F
	Gesprekken voeren	3F	Luisteren	3F
	Lezen	3F	Taalverzorging	2F
Thema's	Thema specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	Er zijn 3 modules: mondelinge taalvaardigheid, Lezen en Schrijven. Taalverzorging is in iedere module ingebouwd.			
Studiematerialen	Het studiemateriaal staat in de online leeromgeving. Het materiaal is door Sardes en CED Groep zelf ontwikkeld en verzameld. De materialen komen zo veel mogelijk uit de beroepspraktijk. In de module begrijpend lezen bijvoorbeeld worden teksten aangeboden uit allerlei vakbladen, handleidingen en protocollen. Iedere module bestaat uit filmpjes en animaties, digitale oefeningen, theorie in PowerPoint vorm en extra leesmateriaal dat te downloaden is. Er wordt gezorgd voor extra leesmateriaal.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	Bij de intake worden de gegevens van de starttoets gebruikt. De starttoets wordt afgenomen door een toetsinstelling. Op basis van de toetsresultaten kan worden bepaald welke medewerker welke modules gaat volgen. Bij FF Taal Leren werkt de deelnemer alleen aan die taaldomeinen die nog niet op het vereiste niveau zijn. Na de intake ontvangt iedere deelnemer inloggegevens. In de persoonlijke leeromgeving zijn vervolgens alleen de relevante modules klaar gezet.			
Intensiteit	De intensiteit is afhankelijk van het aantal taaldomeinen dat deelnemers moet volgen. Ieder taaldomein bestaat uit een aantal modules. De deelnemer kan op eigen snelheid en op elk gewenst moment aan de modules werken. Een toets geeft aan of de deelnemer verder kan gaan naar een volgende module of het oefen- en herhalingsmateriaal kan maken.			

	• Begrijpend lezen: 12 modules • Schrijven: 8 modules • Mondelinge vaardigheden: 10 modules • Taalverzorging: 6 modules De deelnemer werkt gemiddeld anderhalf uur per week in de online leeromgeving (verder afgekort als ELO). De deelnemer wordt door een e-coach begeleid. De contacturen met de e-coach verschillen per domein van 1 tot 4 uur per deelnemer. Naast de e-learning wordt Taalpraktijkdagen georganiseerd (TPD). Voor begrijpend lezen en mondelinge taal zijn er maximaal drie Taalpraktijkdagen van 7 uur.
Zelfstudie	Deelnemers werken zelfstandig in de online leeromgeving. Zij worden daarin begeleid door een coach op afstand die zij via een chatomgeving vragen kunnen stellen. Ook kijkt de coach mee met de gemaakte opdrachten en kijkt hij feedback geven. De deelnemer krijgt via het online systeem automatisch.
Toetsing	Iedere module sluit af met een toets. Na het maken van deze toets, ontvangt de deelnemer direct feedback. Indien de toets nog niet voldoende is gemaakt, kan de deelnemer ervoor kiezen om extra oefenstof te maken. FF Taal Leren adviseert daarnaast een voor- en natoets met een methode-onafhankelijke toets.
Didactische uitgangspunten	• Modulair: de deelnemers werken gericht aan de vaardigheden waarop zij (te) laag scoren. Dit heeft een motiverende werking voor de deelnemer; zij werkt alleen aan wat nodig is om het vereiste niveau te behalen. • Alle onderdelen van FF Taal Leren sluiten aan bij het werkveld van de pedagogisch medewerkers. De oefeningen bevatten reële werksituaties waarin de Nederlandse taal geoefend wordt. Het gaat dan om beroepsgerichte taaltaken. • Iedere module start met een introductiefilmpje dat nauw aansluit bij de dagelijkse praktijk van de cursisten. Daarna volgt uitleg en instructie in de vorm van een docent in beeld of geanimeerde PowerPoints. Vervolgens gaat de cursist aan de slag met de oefeningen en het maken van oefentoetsen waarop directe feedback gegeven wordt. Deze oefeningen en oefentoetsen kunnen net zo vaak herhaald worden als de cursist zelf wenst. Elke module wordt afgesloten met een moduletoets. Als deze niet voldoende is, kan de cursist de online instructie opnieuw volgen, de e-coach om hulp vragen en zijn er herhalingsoefeningen. Daarna kan de toets opnieuw gemaakt worden. • Tijdens de TPD's wordt ingegaan op die doelen uit Meijerink die niet ondergebracht zijn in de ELO en wordt specifiek ingegaan op de voorbereiding op de hertoetsing. Hierin worden werkvormen gebruikt die ook in de hertoetsing gehanteerd worden wordt gebruik gemaakt van teksten uit de literatuur van het vakgebied kinderopvang
Maatwerk	• De deelnemers werken in een online leeromgeving. Zij werken alleen aan die modules die relevant voor hen zijn. Voor een pedagogisch medewerker die bijvoorbeeld alleen aan begrijpend lezen hoeft te werken, wordt alleen de module begrijpend lezen zichtbaar. • Het systeem voorziet van direct feedback; alles wat medewerkers doen, krijgen zij digitaal een reactie op. De deelnemer kan haar eigen vorderingen in de online omgeving volgen. Ook is er een coach gekoppeld aan de deelnemers die via een chatsysteem met de deelnemers kan communiceren. De coach kijkt achter de schermen mee en kan vorderingen van de deelnemers volgen. Op die manier kan de coach individueel en op maat begeleiden. • De inhoud van de taalpraktijkdagen wordt afgestemd op de vorderingen van de deelnemers. • Voor dyslectische cursisten is er een aantal voordelen bij deze werkwijze: er is veel beeld- en geluidmateriaal beschikbaar, cursisten kunnen in hun eigen tempo werken en kunnen de lesstof meerdere keren herhalen. In overleg kan de e-coach extra ondersteuning geven.

Kwaliteitsborging	
Certificaat	Deelnemers ontvangen een certificaat als bewijs van deelname. Van de toetsinstelling ontvangen zij een 3F certificaat.
Evaluatie	De cursus wordt schriftelijk en mondeling geëvalueerd. De resultaten uit de evaluatie worden besproken met de (e)- coach en de trainer. Ook worden deze aan de opdrachtgever teruggekoppeld. De slagingspercentages worden bijgehouden en met de opdrachtgever gedeeld. De resultaten worden kritisch bekeken en gebruikt om zowel de online leeromgeving als de taalpraktijkdagen te verbeteren.
Trainer/begeleider	De volgende eisen worden aan de trainer en coach gesteld: • Academisch niveau • Kennis van taalbeheersing, NT1 en NT2 didactiek • Ervaring met het geven van training aan volwassenen • Voldoende digitale vaardigheden • Affiniteit met de doelgroep en de VVE context.
Keurmerk	CED Groep: Certiked, ISO 9001:2008 voor kennisintensieve dienstverlening. Sardes: Certiket, Cedeo erkend

3. Individuele Training Taal 2F/3F voor pedagogisch medewerkers

ITTA UvA Instituut voor Taalonderzoek en Taalonderwijs Amsterdam

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	Individuele Training Taal 2F/3F voor pedagogisch medewerkers			
Ontwikkelaar taalcursus	ITTA UvA Instituut voor Taalonderzoek en Taalonderwijs Amsterdam			
Aanbieder taalcursus	ITTA UvA Instituut voor Taalonderzoek en Taalonderwijs Amsterdam			
Contactgegevens	ITTA UvA Instituut voor Taalonderzoek en Taalonderwijs Amsterdam Petra Popma Plantage Muidersgracht 24 1018 TV Amsterdam - 020 - 525 3844 petra.popma@itta.uva.nl www.itta.uva.nl			
Uitgavejaar	2015			
Locatie	Op de trainende locatie of op de locatie van de deelnemers			
Kosten	• Kosten voor een individuele training, incl. taalassessment, intakegesprek, eindgesprek en studiemateriaal: € 3000, - • Kosten voor groepsgewijze taaltraining: op aanvraag • Kosten voor in company: op aanvraag. • Kosten voor coaching op de werkvloer: op aanvraag			
Groepsgrootte	Maximum van 12 deelnemers			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	Alleen voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/VVE			
Taaldomeinen	Domein		Domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	3F	Schrijven	2F
	Gesprekken voeren	3F	Luisteren	3F
	Lezen	3F	Taalverzorging	2F
Thema's	Thema's specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	Op basis van de beproefde praktijkgerichte aanpak voor taalontwikkeling van het ITTA werkt de deelnemer op een praktische manier aan taal. In de bijeenkomsten wordt gewerkt met een mix van goede voorbeelden, actieve werkvormen voor toepassing en interactie, en reflectie op eigen spreek- en schrijfproducten aan de hand van praktische spreek- en schrijfkaders. Taaltheorie wordt zo op een realistische, aansprekende manier aangeboden en geoefend. Alle taalvaardigheden (spreken, luisteren, schrijven, lezen en gesprekken voeren) en taalverzorging (spelling en grammatica) komen aan bod, concreet en in samenhang.			
Studiematerialen	Er wordt gewerkt met eigen teksten, video en activerende werkvormen om de taalvaardigheid op een praktische en motiverende manier op 2F/3F te brengen. Voor online oefeningen en de trainingsmaterialen die via de online leeromgeving beschikbaar worden gesteld heeft de deelnemer toegang tot een computer met internet nodig.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	De intake bestaat uit een taalassessment op 2F/3F: een praktijkgerichte taaltoets voor de vijf taalvaardigheden en een kort gesprek aan de hand van een intakeformulier. De informatie uit het assessment en het intakegesprek wordt gebruikt om individuele aandachtspunten van de deelnemer zichtbaar te krijgen en de inhoud van de training af te stemmen op de behoeften van de deelnemer.			

	Als het taalniveau op een of meer onderdelen voor de mondelinge vaardigheden onder 2F of voor schrijven onder 1F blijkt te zijn, wordt de deelnemer geadviseerd het taalniveau eerst elders te verhogen tot 2F.
Intensiteit	- De duur van de training is 16 weken. - De training bestaat uit acht bijeenkomsten van drie uur (= 24 uur). - De deelnemer besteedt per bijeenkomst 6 uur aan zelfstudie (2 uur aan praktijkopdrachten en 4 uur aan huiswerk (= 48 uur).
Zelfstudie	- De deelnemer krijgt praktijkopdrachten voor spreken of schrijven, die thuis of op de werkvloer worden uitgevoerd. - De deelnemer doet indien nodig online oefeningen voor individuele aandachtspunten. - Het trainingsmateriaal wordt beschikbaar gesteld via een online leeromgeving. - Coaching op de werkvloer behoort tot de mogelijkheden.
Toetsing	De deelnemer bouwt een portfolio op en laat op basis van de praktijkopdrachten de eigen ontwikkeling zien. In een eindgesprek worden de vorderingen en aandachtspunten besproken.
Didactische uitgangspunten	De didactische uitgangspunten voor deze taalcursus komen voort uit de principes voor effectieve didactiek voor taalontwikkeling in het (v)mbo, ontwikkeld door het ITTA. Deze principes zijn: 1. Werk doelgericht: de deelnemer werkt stapsgewijs toe naar 2F/3F; 2. Bied interessant en leerzaam taalaanbod: de deelnemer werkt voor optimale motivatie en leereffect met teksten en video's uit het eigen werkveld; 3. Werk aan woordenschat: de deelnemer werkt aan uitbreiding van woordenschat, omdat een grote woordenschat een belangrijke voorwaarde is voor goed en rijk taalgebruik; 4. Stimuleer toepassing en interactie: de deelnemer oefent met spreken en schrijven in realistische taken uit het eigen werkveld; 5. Gebruik feedback als taalleerinstrument: de deelnemer leert werken met zelfbeoordeling en peerfeedback aan de hand van spreek- en schrijfkaders.
Maatwerk	De gegevens uit de intake (taalassessment en gesprek) worden gebruikt om de inhoud van de training af te stemmen op de individuele behoeften van de deelnemer. De deelnemer oefent met taken uit het dagelijks werk en doet individuele praktijkopdrachten, met aandacht voor de eigen ontwikkelingspunten. De data van de bijeenkomsten worden in overleg met de deelnemer vastgesteld. Coaching op de werkvloer behoort tot de mogelijkheden.
Kwaliteitsborging	
Certificaat	Bij minimaal 80% voldoende uitgevoerde praktijkopdrachten en 100% deelnemen aan de bijeenkomsten ontvangt de deelnemer een certificaat van het ITTA. De deelnemer dient aan het eind een portfolio te kunnen laten zien om zo de ontwikkeling inzichtelijk te maken.
Evaluatie	Tussentijds en na afloop van het traject ontvangt de deelnemer een vragenlijst om de tevredenheid in kaart te brengen en de training te evalueren. Deze gegevens worden verzameld en geanalyseerd en worden gebruikt om de training indien nodig aan te passen. Effect van de cursus wordt gemeten aan de hand van het portfolio.
Trainer/begeleider	De trainers zijn taalonderwijskundigen met veel kennis en ervaring op het gebied van functiegerichte taaltrainingen aan volwassenen. Trainers zijn bekend met TINK, de training voor taal- en interactievaardigheden in de kinderopvang, mede ontwikkeld door het ITTA. Het ITTA Kennisinstituut voor taalontwikkeling, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, ontwikkelt en verzorgt sinds 1987 functiegerichte taaltrainingen voor werknemers met alle opleidingsniveaus, zowel individueel als groepsgewijs, zowel in company als open inschrijvingstrainingen.
Keurmerk	Het ITTA is ISO-gecertificeerd (9001:2008).

4. Nederlandse taal (Meijerink 3F) voor VVE-medewerkers

ROC Da Vinci College

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	Nederlandse taal (Meijerink 3F) voor VVE-medewerkers			
Ontwikkelaar taalcursus	ROC Da Vinci College			
Aanbieder taalcursus	ROC Da Vinci College			
Contactgegevens	ROC DA Vinci College Mevrouw A. Severijnen Postbus 1184 3300 BD Dordrecht Tel: 06- 12272327 Email: aseverijnen@davinci.nl			
Uitgavejaar	2013			
Locatie	Op de trainende locatie of op de locatie van de deelnemers			
Kosten	De all-in kosten worden bepaald door het aantal deelnemers per groep. • Indicatie voor traject 1 (6 lessen/ 24 deelnemers): € 499,00 • Indicatie voor traject 2 (18 lessen/ 24 deelnemers): € 1.690,00 • Indicatie voor traject 3 (38 lessen/ 24 deelnemers): € 2.950,00			
Groepsgrootte	Minimaal 15 deelnemers Maximaal 24 deelnemers			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	Alleen voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/VVE			
Taaldomeinen	Domein		Domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	3F	Schrijven	2F (3F)
	Gesprekken voeren	3F	Luisteren	3F
	Lezen	3F	Taalverzorging	2F (3F)
Thema's	Thema specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	ROC Da Vinci College biedt de keuze uit 3 trajecten. Een traject start met een introductiebijeenkomst waarin de doelstelling en werkwijze van de cursus worden toegelicht. Een traject bestaat uit: begeleid onderwijs, opdrachten en zelfstudie. De examinering is gebaseerd op de centrale examinering voor Nederlandse taal in het mbo.			
Studiematerialen	In alle trajecten wordt het digitale onderwijsinstrument 'studimeter' gebruikt met de daarbij horende digitale taalcoach. Deelnemers kunnen gebruik maken van de computers in het open leercentrum van de sector gezondheidszorg & welzijn. In traject 2 en 3 wordt aanvullend een leer- en werkboek Nederlandse taal gebruikt.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	ROC Da Vinci heeft geen eigen intake. De starttoets wordt afgenomen door een onafhankelijke partij. Het behaald resultaat is de basis voor de te kiezen cursus.			
Intensiteit	Er is een keuze uit 3 trajecten: • Traject 1: 6 lessen/ 12 klokuren + examinering per te behalen onderdeel • Traject 2: 18 lessen/ 36 klokuren + examinering per te behalen onderdeel • Traject 3: 38 lessen/ 76 klokuren + examinering per te behalen onderdeel			
Zelfstudie	Zelfstudie is onderdeel van het leertraject. Zelfstudie is minimaal twee klokuren			

	per week. De docent sluit een les af met het maken van zelfstudie afspraken. Huiswerkopdrachten worden via een leermanagementsysteem ingeleverd. De tussentijdse communicatie met de docent verloopt via email, telefoon en/of het leermanagementsysteem.
Toetsing	- De voortgang wordt bijgehouden in het leermanagementsysteem (o.a. resultaat proeftoets). - De eindtoets voor lezen en luisteren: conform de centrale examinering voor Nederlandse taal in het Mbo. - De eindtoets voor spreken, gesprekken voeren, schrijven en taalverzorging: conform de instellingstoets voor Nederlandse taal in het Mbo.
Didactische uitgangspunten	ROC Da Vinci College gaat uit van het ondernemerschap van de student. Deelnemers zijn verantwoordelijk voor hun eigen leerproces. Zij worden hierbij ondersteund en begeleid door een docent van het ROC Da Vinci College.
Maatwerk	Uitgangssituatie is het resultaat van de starttoets. Het leervermogen en de balans werk, studie en privé neemt ROC Da Vinci mee in de trajectkeuze. In traject 1: focus examentraining voor de te behalen onderdelen. Traject 2 en 3: gedifferentieerd onderwijs. Iedere les start met een centraal gedeelte, vervolgens begeleid onderwijs in kleiner groepsverband. Alle lessen worden centraal afgesloten. Voor de voorbereiding van de examinering worden proeftoetsen gebruikt. Hierdoor gaan de deelnemers goed voorbereid het examen in.
Kwaliteitsborging	
Certificaat	De deelnemers ontvangen voor de behaalde resultaten een certificaat. Het certificaat wordt ondertekend door de examencommissie van het ROC Da Vinci College.
Evaluatie	Een cursus wordt afgesloten met een schriftelijke evaluatie. Effectmeting van de cursus wordt gemonitord via de behaalde resultaten. In de periode sept 2013 - juli 2013 heeft ROC Da Vinci 200 deelnemers geschoold. Hiervan heeft 98% het vereiste resultaat behaald.
Trainer/begeleider	De docent is een bevoegd docent voor het Mbo.
Keurmerk	ROC Da Vinci is een erkend opleider voor bekostigd beroepsonderwijs (Mbo).

5. Muiswerk Vaardigheidspakket

Muiswerk Educatief en Juffrouw Blom, voor de thuismarkt

Praktische informatie over de taalcursus												
Titel	Muiswerk Vaardigheidspakket Nederlands Muiswerk F-niveaupakket Nederlands Muiswerk Totaalpakket Nederlands											
Ontwikkelaar taalcursus	Muiswerk Educatief											
Aanbieder taalcursus	Muiswerk Educatief Juffrouw Blom, voor de thuismarkt.											
Contactgegevens	Muiswerk Educatief, J.A. van Seumerenlaan 5-7, 1422 XS Uithoorn 0297-361664 info@muiswerk.nl , www.muiswerk.nl											
Uitgavejaar	1999											
Locatie	N.v.t. (online)											
Kosten	De kosten voor de cursus zijn afhankelijk van het gekozen pakket. Men kan kiezen voor drie pakketten, een vaardigheidspakket, een F-niveaupakket of een totaalpakket. - Een vaardigheidspakket is bijvoorbeeld Spelling, waarin alle niveaus van op weg naar 1F t/m 4F worden afgedekt in meerdere modules). - In een F-niveaupakket Nederlands worden bijvoorbeeld alle op een computer af te dekken (deel)domeinen Nederlands 3F aangeboden (Lezen 3F, Spelling 3F, Werkwoordspelling 3F, Leestekens 3F, Grammatica 3F, Woorden 3F, Formuleren 3F). - Totaalpakketten bevatten alle oefenmodules voor het vak Nederlands. Dat zijn maar liefst 47 modules verspreid over de vaardigheden formuleren, grammatica, leestekens, lezen, spelling, werkwoordspelling en woordkennis. <table><tr><td>Pakket</td><td>Prijs per licentie per jaar (op basis van een 3-jarig contract)</td></tr><tr><td>Vaardigheidspakket</td><td>€ 8,00 incl. btw</td></tr><tr><td>F-niveaupakket</td><td>€ 9,00 incl. btw</td></tr><tr><td>Totaalpakket</td><td>€ 24,90 incl. btw</td></tr></table> Overige kosten Startpakket: € 29, - incl. btw. Docentenaccounts: € 19, - incl. btw per stuk. Administratiekosten: € 10, - incl. btw. Er is geen training voor cursisten. De Muiswerkbeheerder kan wel getraind worden in het effectief beheren en inzetten van Muiswerk. Op de site van Muiswerk zijn de mogelijkheden weergegeven.				Pakket	Prijs per licentie per jaar (op basis van een 3-jarig contract)	Vaardigheidspakket	€ 8,00 incl. btw	F-niveaupakket	€ 9,00 incl. btw	Totaalpakket	€ 24,90 incl. btw
Pakket	Prijs per licentie per jaar (op basis van een 3-jarig contract)											
Vaardigheidspakket	€ 8,00 incl. btw											
F-niveaupakket	€ 9,00 incl. btw											
Totaalpakket	€ 24,90 incl. btw											
Groepsgrootte	Minimum aantal deelnemers van 5 licenties per jaar. Geen maximum aantal deelnemers											
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus												
Beroepsgroep	Voor alle beroepsgroepen											
Taaldomeinen	Domein		Domein									
	Spreken		Schrijven	X (formulieren)								
	Gesprekken voeren		Luisteren									
	Lezen	X	Taalverzorging	x								
Taaldoel	Domein		Domein									
	Spreken		Schrijven	1F/2F/3F/4F								
	Gesprekken voeren		Luisteren									
	Lezen	1F/2F/3F/4F	Taalverzorging	1F/2F/3F/4F								
Thema's	De thema's zijn niet beroepsgerelateerd.											

Opbouw	Muiswerk betreft een online oefenprogramma dat modulair is opgebouwd. De medewerker oefent binnen een bepaald domein/vaardigheid aan een bepaald F-niveau (bijvoorbeeld Lezen 1F). Zo'n module bestaat uit verschillende deelloetsen die bepalen of de medewerker bepaalde lesstof toepast. Zo niet, dan wordt er een oefenprogramma op maat gegenereerd. Voor een oefening krijgt de medewerker telkens instructie over de leerstof. Deze instructieschermen worden ook voorgelezen, of het betreft een animatie. Tijdens het oefenen ontvangt de medewerker directe, uitgebreide en gerichte feedback en kan de medewerker tips oproepen als hij er niet uitkomt.
Studiematerialen	- Digitale oefenprogramma's Nederlands (op weg naar 1F- 1F)-2F-3F (-4F) van Muiswerk online. Deze bevatten leerstofinstructies en animaties. - De deelnemer heeft een computer nodig met internettoegang en wifi-adres dat bekend is bij Muiswerk. Ook een koptelefoon is nodig.
Organisatorische kenmerken van de taalcursus	
Intake	De testsuite 7 Nederlands 1F-2F-3F-4F kan als starttoets afgenomen worden. Deze test bepaalt in hoeverre de medewerker een bepaald taalniveau beheerst en of remediëring gewenst is. Zo kunnen de benodigde oefenmodules bepaald worden. Medewerkers kunnen echter ook direct starten met oefenmodules. Binnen de oefenmodules zelf zijn korte toetsjes verwerkt die bepalen of de medewerker bepaalde leerstof al toepast of niet. Zo niet, dan ontstaat er een oefenprogramma op maat voor de medewerker.
Intensiteit	De online cursus werkt adaptief. De duur van de cursus is dus geheel afhankelijk van het presteren van de medewerker. Als de medewerker de stof beheerst, maakt hij enkel alle deelloetsjes (ca. 5 minuten per toetsje, vaak 3 tot 5 toetsjes per module). Beheerst hij de stof niet, dan krijgt hij telkens een oefenprogramma op maat. Oefeningen speelt hij pas weg, als hij ze goed genoeg maakt. Elke module bestaat uit ca. 60-90 oefeningen (elk weer bestaande uit ca. 20-30 telkens wisselende vragen) waaruit een selectie gemaakt wordt, gebaseerd op de fouten die een medewerker in het deelloetsje maakte. De één heeft een module dus in ca. 10 minuten afgerond, terwijl en ander er weken of maanden mee zoet is.
Zelfstudie	Dit oefenprogramma is voor deze doelgroep geheel zelfstudie. De medewerker krijgt instructie en directe feedback in het online oefenprogramma.
Toetsing	
Didactische uitgangspunten	De didactische uitgangspunten zijn: - Differentiatie - Kleine stappen - Actie en variatie - Directe feedback
Maatwerk	Muiswerk Online is een adaptief computerprogramma dat een oefenprogramma op maat genereert, gebaseerd op de fouten die een medewerker maakt in deelloetsjes over de leerstof. Iedere medewerker oefent op zijn eigen niveau.
Kwaliteitsborging	
Certificaat	Muiswerk heeft geen certificaat, wel genereert het online systeem zogenaamde 'Winners' als een medewerker een module behaalt.
Evaluatie	Muiswerk doet regelmatig onderzoek onder gebruikers om de producten te verbeteren en staat open voor mails en telefoontjes met tips en suggesties.
Trainer/begeleider	N.v.t. Het betreft een digitaal leermiddel.
Keurmerk	N.v.t.

6. Taalsterk VVE*KleurRijker en IVIO- opleidingen*

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	Taalsterk VVE			
Ontwikkelaar taalcursus	KleurRijker			
Aanbieder taalcursus	IVIO-Opleidingen			
Contactgegevens	IVIO-Opleidingen Bolderweg 2 1332 AT Almere 0320-229900 opleidingen@ivio.nl			
Uitgavejaar	2013			
Locatie	Keuze: IVIO regelt de gehele planning en organisatie van de cursussen om de instellingen te ontlasten. De planning en locatie worden afgestemd met de opdrachtgever zodat de wens van de opdrachtgever centraal staat. De opdrachtgever kan kiezen voor een eigen kinderopvanginstelling, een gemeentehuis of een leslocatie van IVIO.			
Kosten	De kosten voor een opleiding van 6 weken a 1 dagdeel in de week voor een groep deelnemers zijn €245, - per deelnemer. Dit is een all-in tarief. De kosten wijzigen uiteraard bij het wijzigen van de intensiteit van de cursus.			
Groepsgrootte	Maximaal 16			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	Alle mensen die werkzaam zijn binnen de kinderopvangsector.			
Taaldomeinen	Domein		domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	3F	Schrijven	2F
	Gesprekken voeren	3F	Luisteren	3F
	Lezen	3F	Taalverzorging	2F
Thema's	Thema's specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	Door een strakke planning en hoge slagingspercentages is het beslag op de tijd van het traject voor de deelnemer aanzienlijk verkort. Het aanbod voor de pedagogisch medewerkers is verdeeld in modules/vaardigheden. De pedagogisch medewerker volgt alleen training voor de vaardigheid die hij/zij niet heeft behaald. De inhoud van deze modules is gebaseerd op de resultaten van intake-toetsen en herhalingstoetsen van meer dan 2000 getoetste pedagogisch medewerkers in Nederland en de trainer verfijnt het programma met de resultaten van de deelnemers uit zijn/haar groep. De bijeenkomst bevat theorie, toepassing van de theorie en veel oefentoetsen die we hebben ontwikkeld voor deze doelgroep en geënt zijn op de eindtoetsen die afgenomen worden.			
Studiematerialen	- Taalsterk VVE (KleurRijker) is het basismateriaal. Daarnaast heeft IVIO-opleidingen een eigen toetsreader ontwikkeld die de deelnemer nog specifieke informatie geeft over de eindtoetsing en extra oefentoetsen bevat. Ook wordt verwezen naar websites waaronder www.beterspellen.nl en andere ondersteunende websites waar dat nodig is. - Een computer met internet is nodig. Indien niet beschikbaar, zorgt IVIO voor aanpassingen. - Er wordt gebruik gemaakt van het e-learning programma van KleurRijker en daarnaast andere ondersteunende websites. - In het e-learning programma zit audiovisueel materiaal verwerkt. Ook			

	worden de deelnemers opgenomen tijdens de les om hierop feedback te kunnen geven, indien gewenst. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van instructiefilmpjes.
• Organisatorische kenmerken van de taalcursus	
Intake	De intake vindt vaak plaats door het afnemen van een starttoets bij een toetsorganisatie. IVIO-opleidingen gebruikt alleen de toets van de toetsinstelling en neemt geen extra intake-toetsen af. Door de ervaringen van IVIO-opleidingen met het opleiden van pedagogisch medewerkers in verschillende gemeentes, heeft IVIO-opleidingen een succesvol en kort basisprogramma ontwikkeld. Op basis van maximaal één intake-toets maken ze van het basisprogramma een maatwerktraject.
Intensiteit	Een traject duurt maximaal zes weken, 1 dagdeel per week. Dit kan, als de organisatie dit wenst, ook in de avond en in het weekend plaatsvinden. In samenwerking met de kinderopvangorganisaties kan IVIO-opleidingen ervoor zorgen dat de werkroosters intact kunnen blijven. De studiebijeenkomsten duren maximaal 2,5 uur en per bijeenkomst wordt er maximaal 2,5 uur aan zelfstudie verwacht.
Zelfstudie	Zelfstudie bevat huiswerkopdrachten die de trainer na de les meegeeft aan de deelnemer. Deze worden gebaseerd op toetsresultaten en resultaten van het huiswerk en gemaakte opdrachten tijdens de les. De deelnemer wordt op afstand gevolgd door de trainer d.m.v. e-learning. De deelnemer koppelt zich aan de docent en de docent kan de resultaten van de deelnemer inzien en het lesprogramma daarop aanpassen. Deelnemers kunnen hun docent en het kantoor van IVIO-Opleidingen ook per e-mail, telefonisch, WhatsApp of sms benaderen.
Toetsing	Er worden voortgangstoetsen afgenomen. De voortgang wordt bekeken via de e-learning en het gemaakte huiswerk. De docent houdt per deelnemer bij hoe de deelnemer vordert en waar bijsturing nodig is. Er wordt ook een eindtoets afgenomen. De eindtoets wordt vaak afgenomen door een onafhankelijk toetsbureau om belangenverstrengeling te voorkomen. IVIO-opleidingen maakt tijdens onze cursus continu gebruik van oefentoetsen die de deelnemer voorbereidt op de eindtoets. Zo leert de deelnemer de theorie toe te passen op de manier zoals deze ook in de toets wordt gevraagd en verbetert de deelnemer ook de vaardigheid van het maken van een toets. IVIO-opleidingen maakt gebruik van zowel methodeonafhankelijke als methodegebonden toetsen.
Didactische uitgangspunten	De trainingen kennen een taakgerichte, modulaire opbouw. De deelnemers krijgen praktische instrumenten aangereikt waarmee ze de vragen kunnen beantwoorden van de eindtoets. Zo blijkt het onderscheiden van een tekstdoel altijd moeilijk bij een lees- of luistertoets. IVIO-opleidingen heeft voor elk mogelijk tekstdoel een kenmerkend trefwoord ontwikkeld waarmee ze de het gevraagde doel meteen kunnen ontdekken. Dit heeft er toe geleid dat de slagingspercentages aanzienlijk zijn gestegen.
Maatwerk	De cursus die IVIO aanbiedt, is speciaal ontwikkeld voor de pedagogisch medewerkers. Het materiaal (boek en toetsreader) past bij de belevingswereld van de pedagogisch medewerker en ook de toetsen die zij maken. De groepen worden samengesteld op basis van vaardigheid, maar ook zoveel mogelijk op niveau, zoals het behaalde puntenaantal. De trainer ontvangt de rapportages van alle deelnemers met daarbij de aandachtspunten en deze worden voorafgaand de lessen doorgenomen, zodat ook binnen de groep gestuurd kan worden op de benodigde onderdelen. Ook kijkt IVIO-opleidingen naar het aantal te scholen deelnemers en passen de intensiteit van de training aan waar mogelijk.

Kwaliteitsborging	
Certificaat	De deelnemer ontvangt vanuit het toetsbureau een certificaat. Bij IVIO kan een certificaat opgevraagd worden voor deelname aan de cursus, mits de deelnemer minimaal 80% aanwezig is geweest op de cursus.
Evaluatie	De tevredenheid van deelnemers wordt in kaart gebracht. Aan het begin van de cursus wordt een presentatie gegeven, waarbij ook aangegeven wordt dat op elk gewenst moment contact opgenomen kan worden met IVIO indien er verbeterpunten zijn, zodat tijdens een cursus al aanpassingen kunnen worden gemaakt. Aan het eind van de cursus vullen de deelnemers een evaluatieformulier in die in de reader zit en die zij inleveren bij de docent. Dit evaluatieformulier bevat vragen over de organisatie, zoals informatie voorafgaand de cursus, over de locatie, het materiaal, de trainer enzovoorts. Dit formulier kan anoniem ingevuld worden. Indien de deelnemer ook nog telefonisch door benaderd wil worden, kan diegene dat aangeven op het formulier. Deze gegevens worden op kantoor verwerkt in een spreadsheet en na iedere training besproken met de docent en de onderwijskundige van IVIO. Indien van toepassing worden er verbeteracties ingezet. Deze worden ook gedeeld met de opdrachtgever(s). Zo bleek na de eerste evaluatie dat de deelnemers de behoefte hebben om te werken met teksten die nog meer lijken op de gebruikte examenteksten. Deze zijn vervolgens ontwikkeld. Het effect van de training wordt gemeten tussentijds door de afgenomen toetsen tijdens de lessen. Ook naderhand worden de slagingspercentages in kaart gebracht. Dit wordt meegenomen met het bespreken van de evaluaties van deelnemers, ontvangen klachten enzovoorts. Deze gegevens worden intern gebruikt voor het aanpassen van het aanbod en het sturen van onze trainers.
Trainer/begeleider	IVIO verwacht dat de docent aan de volgende eisen voldoet: Een trainer: ▪ Heeft een onderwijsbevoegdheid; ▪ Heeft ervaring met taalverhoging van 2F naar 3F van zowel autochtone als allochtone deelnemers; ▪ Is in staat o.b.v. de methode het traject effectief in te richten voor de deelnemers; ▪ Heeft affiniteit met de werkomgeving van de deelnemers; ▪ Heeft een flexibele, proactieve en resultaatgerichte instelling.
Keurmerk	IVIO-Opleidingen is in het bezit van het Blik op Werk keurmerk.

7. Taalscholing VVE

ROC van Amsterdam en ROC TOP

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	Taalscholing VVE			
Ontwikkelaar taalcursus	ROC van Amsterdam en ROC TOP			
Aanbieder taalcursus	ROC van Amsterdam			
Contactgegevens	Wietske van der Sluis: w.vandersluis@rocva.nl /06-51 53 71 62 Laan van Spartaan 2, 1061 MA Amsterdam			
Uitgavejaar	2010			
Locatie				
Kosten	Een module van 10 lesweken kost € 5.500, = per groep inclusief studiemateriaal (exclusief reiskosten buiten Amsterdam).			
Groepsgrootte	Minimum van 8 deelnemers Maximum van 14 deelnemers			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	Voor pedagogisch medewerkers en onderwijsassistenten in de kinderopvangsector/VVE.			
Taaldomeinen	Domein		domein	
	Spreeken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren		Luisteren	
	Lezen	X	Taalverzorging	
Taaldoel	Domein		domein	
	Spreeken	3F	Schrijven	2F
	Gesprekken voeren		Luisteren	
	Lezen	3F	Taalverzorging	
Thema's	Thema specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	Afhankelijk van de samenstelling van de groep. Groepen voor lezers: voor de pauze huiswerk behandelen en oefenen met leesteksten die veel concentratie verlangen. Na de pauze oefenen met globaal/zoekend lezen waarbij minder concentratie nodig is. Groepen voor spreken, schrijven, lezen: voor de pauze nadruk op lezen; na de pauze afwisselend spreek- en schrijf oefeningen. Bij schrijfvaardigheid zal de theorie eerst aan bod komen, vervolgens verwerkingsoefeningen.			
Studiematerialen	Lezen: • teksten uit vakbladen waarbij vragen zijn gemaakt door de docenten. • teksten geselecteerd uit diverse Nederlandse mbo-methodes op niveau 3F. • teksten geselecteerd uit divers examenmateriaal op niveau 3F. Schrijven: • geselecteerd schrijfmateriaal uit diverse Nederlandse methodes voor het mbo en voor het NT2-onderwijs. Spreken, schrijven, lezen: • staatsexamens NT2. • diverse websites voor het oefenen van spreek-en schrijfvaardigheid. • mbo-methodes, onder andere: VIA (uitgeverij Deviant), Nu Nederlands- 2F/3F. • NT2-materiaal, onder andere: Schrijfvaardig deel 2 en 3 en Klare Taal.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	Op verzoek organiseren we vooraf een informatiebijeenkomst voor de organisatie(s) en deelnemers en/of informatie via e-mail en telefoon. De starttoets wordt afgenomen door UvA Talen. De toetsuitslagen worden gebruikt om de groepen naar niveau en domein(en) in te delen en een prognose te maken van het aantal te volgen modules.			
Intensiteit	Afhankelijk van het startniveau:			

	• Periode: 10 tot 40 lesweken (1 tot 4 modules) • Uren les: 3 uur per bijeenkomst (30 uur per module) • Uren zelfstudie 2 uur per bijeenkomst (20 uur per module)
Zelfstudie	• Spreken: spreekvaardigheid verbeteren met behulp van oefeningen op verschillende websites (vooral oefeningen voor de uitspraak). • Schrijven: schriftelijk materiaal en oefeningen op verschillende websites ter verbetering van de schrijfvaardigheid in het Nederlands. • Lezen: leesteksten met vragen als huiswerk. Contact buiten de taalcursus om alleen met de projectleider die goed bereikbaar is.
Toetsing	De voortgang wordt per deelnemer bijgehouden in een Excelbestand (motivatie, presentie, inschatting niveau). Zodra de deelnemer daar aan toe is, wordt een eindtoets gemaakt bij UvA Talen. De eindtoets is methodeonafhankelijk en beroepsspecifiek.
Didactische uitgangspunten	• De groepen zijn klein, zodat er voldoende ruimte is voor individuele aandacht. De motivatie wordt verhoogd door (authentieke) teksten uit het eigen vakgebied aan te bieden. • Afwisselende werkvormen. • Verschillende vaardigheden gelijkmatig aan bod laten komen. • Goede organisatie van de groepen met elke module duidelijke informatie over de eisen en verwachtingen (voorafgaand aan de taalcursus).
Maatwerk	De groepen worden zo veel mogelijk ingedeeld naar niveau en taaldomein. De hoeveelheid huiswerk varieert, afhankelijk van het niveau en het tempo van de deelnemer. Na elke 10 weken is er de mogelijkheid om de eindtoets te maken (als een deelnemer daar volgens ons aan toe is). Een deelnemer volgt het taaltraject niet langer dan nodig is.
Kwaliteitsborging	
Certificaat	Deelnemers krijgen een (deel)certificaat van UvA Talen na het behalen van de eindtoets(en).
Evaluatie	De tevredenheid van de deelnemers wordt elke 10 weken gemeten door middel van een schriftelijke vragenlijst. De score per vraag wordt verwerkt in een (anoniem) bestand en gerapporteerd aan de werkgever/opdrachtgever. We houden de tevredenheid nauwlettend in de gaten, zodat we actie kunnen ondernemen als er klachten zijn. De starttoets en eindtoets wordt afgenomen door UvA Talen. Daarnaast maken de deelnemers in de 6de lesweek van elke module een oefentoets (door docenten ontwikkeld; de UvA-toets is uitgangspunt) om vooruitgang te meten. NB Na 6 jaar is het gemiddelde slagingspercentage 90%.
Trainer/begeleider	De trainers zijn bevoegde (Nederlands en NT2) projectdocenten van het ROC van Amsterdam. De projectdocenten zijn: • in staat om gedifferentieerd te werken • klantgericht • flexibel (verschillende trainingslocaties en steden). Daarnaast hebben de projectdocenten veel affiniteit met de doelgroep en kunnen ze goed omgaan met bijvoorbeeld faalangst.
Keurmerk	Geen keurmerk. Het ROCvA wordt regelmatig door de Inspectie van het Onderwijs beoordeeld en heeft recent bij diverse onderzoeken voor het kwaliteitsgebied Onderwijsproces het predicaat <i>goed</i> gekregen.

8. Taaltraining voor taaleis VVE*Mister Dutch*

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	Taaltraining voor taaleis VVE			
Ontwikkelaar taalcursus	Mister Dutch B.V.			
Aanbieder taalcursus	Mister Dutch B.V.			
Contactgegevens	Mister Dutch B.V., Boezemsingel 478, 3034 CD Rotterdam, 010 – 2 400 160 taaltoetsvve@misterdutch.nl			
Uitgavejaar	2016			
Locatie	Op de locatie van de instelling of op de locatie van Mister Dutch in Rotterdam			
Kosten	De kosten voor de taaltraining zijn afhankelijk van de vraag van de instelling. De docentuurprijs van Mister Dutch is €75,00. Per bijeenkomst rekent Mister Dutch een uur voorbereiding. Een bijeenkomst van bijvoorbeeld twee uur uitvoering en een uur voorbereiding kost €225,00. Dit is exclusief reiskosten, reistijd en eventuele huur van een locatie. Mister Dutch is vrijgesteld van btw.			
Groepsgrootte	• Maximaal tien deelnemers • Er is geen minimum gesteld			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	De taaltraining voor de taaleis VVE is ontwikkeld voor pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/VVE.			
Taaldomeinen	Domein		Domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	3F	Schrijven	2F
	Gesprekken voeren	3F	Luisteren	3F
	Lezen	3F	Taalverzorging	2F
Thema's	Thema's specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE.			
Opbouw	In de bijeenkomsten komen alle vaardigheden die getraind moeten worden aan bod. Voor elke vaardigheid (onderdeel) zijn bijeenkomsten gereserveerd. Er zijn dus bijeenkomsten voor spreek- en gespreksvaardigheid, voor luistervaardigheid, leesvaardigheid, schrijfvaardigheid en taalverzorging.			
Studiematerialen	Mister Dutch maakt gebruik van <i>Nu Nederlands</i> , Wolters Noordhoff Uitgevers. Kosten €39,75 inclusief een licentie voor de digitale leeromgeving voor 1 jaar. De deelnemer heeft hiervoor een computer of laptop nodig. Daarnaast ontvangt de deelnemer een reader met materiaal, de cursusopzet en de doelstellingen per bijeenkomst. De kosten hiervoor zijn €10,00 per deelnemer.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	Mister Dutch maakt gebruik van een intake-toets. De resultaten worden als startpunt gebruikt voor de training. Opmerkingen van de beoordelaars over de spreek- en gespreksvaardigheid en schrijfvaardigheid van de deelnemers worden door de docenten gebruikt in de training.			
Intensiteit	De bijeenkomsten duren gemiddeld twee uur, maar kunnen ook langer duren. De duur van de training is afhankelijk van het aantal onderdelen (vaardigheden) dat de pedagogisch medewerker volgt. Gemiddeld bestaat de training per vaardigheid uit vier tot acht bijeenkomsten. Van de pedagogisch medewerker wordt verwacht dat er per bijeenkomst van twee uur thuis één uur aan zelfstudie wordt gedaan.			
Zelfstudie	De zelfstudie bestaat uit het maken van opdrachten in bijvoorbeeld de digitale leeromgeving van <i>Nu Nederlands</i> . Mister Dutch heeft telefonisch en via e-mail			

	contact met de instelling.
Toetsing	De docent houdt de voortgang van de deelnemers in de digitale leeromgeving bij. Hij kan zien hoeveel oefeningen en welke oefeningen door de deelnemer zijn gemaakt. Daarnaast wordt de presentie door de docent bijgehouden. De eindtoets bestaat uit een toets per vaardigheid. De eindtoets is methodeonafhankelijk.
Didactische uitgangspunten	De taalcursus van Mister Dutch is in zeven didactische uitgangspunten weer te geven. De docenten van Mister Dutch zorgen voor <i>een krachtige leeromgeving</i> (1). Ze zijn zich ervan bewust dat hun eigen inzet medebepalend is voor het behalen van het niveau van de deelnemer. De docenten werken met <i>heldere lesdoelen en lesopzetten</i> (2). We werken met <i>een gestructureerde methode</i> (3). Natuurlijk <i>sturen de deelnemers hun eigen leerproces</i> (4). Mister Dutch werkt met kleine groepen waardoor er veel ruimte is voor <i>samenwerkend leren</i> (5). De docenten spelen in op de verschillen tussen de deelnemers door <i>gedifferentieerd onderwijs</i> (6). Mister Dutch maakt gebruik van <i>multimedia en een online leeromgeving</i> (7).
Maatwerk	Mister Dutch springt flexibel in op vragen van gemeenten en instellingen. Er kunnen taalcursussen voor een of meer vaardigheden gegeven worden die variëren in duur en intensiteit. In een offerte wordt een specifiek aanbod beschreven. De uitvoering kan plaatsvinden op de locatie van Mister Dutch, maar ook in de desbetreffende gemeente op locatie van de instelling.
Kwaliteitsborging	
Certificaat	De deelnemers krijgen een <i>bewijs van deelname</i> als aan 80% van de bijeenkomsten is deelgenomen.
Evaluatie	Aan het eind van de cursus vindt een evaluatie plaats aan de hand van een vragenlijst. Deelnemers kunnen deze anoniem invullen. Van de training wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt aan de instelling en eventueel aan de gemeente te beschikking gesteld. Ook de gegevens in het verslag zijn geanonimiseerd.
Trainer/begeleider	De trainer heeft een lesbevoegdheid, ervaring met lesgeven aan de doelgroep pedagogisch medewerkers en kennis van de referentieniveaus taal van Meijerink.
Keurmerk	Keurmerk Blik op Werk, CRBKO, Certiked ISO 9001 in aanvraag.

9. Taaltrajecten 0-4F

Arcus College Heerlen

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	Taaltrajecten van 0-4F Taaltrajecten van 0 – B2			
Ontwikkelaar taalcursus	Arcus College Heerlen			
Aanbieder taalcursus				
Contactgegevens	Arcus College Afdeling TAALtrajecten Schandermolenweg 21 6415 GG Heerlen			
Uitgavejaar				
Locatie	Zowel bij Arcus als op een andere locatie mogelijk			
Kosten	Zeer verschillend, van gratis (WEB aanbod) tot op offerte			
Groepsgrootte	Minimaal 6 tot maximaal 18 deelnemers			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	De taaltrajecten zijn bedoeld voor een brede beroepsgroep. De trajecten zijn ook geschikt voor inburgeraars, laaggeletterden, taalverhoging tot 4F, ook taalondersteuning MBO			
Taaldomeinen	Domein		Domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	x	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	0-4F	Schrijven	0-4F
	Gesprekken voeren	0-4F	Luisteren	0-4F
	Lezen	0-4F	Taalverzorging	0-4F
Thema's	De thema's die aan bod komen zijn burgerschapsthema's, thema's gekoppeld aan de beroepsgroep Zorg en Welzijn en thema's specifiek gekoppeld aan de beroepsgroep pedagogisch medewerkers. Soms zijn er maatwerktrajecten mogelijk			
Opbouw	Deelnemers hebben aantal dagdelen les, ondersteund door e-learning die ze 24/7 kunnen doen.			
Studiematerialen	Er worden materialen gebruikt van o.a. 7/43 en Taalcompleet. Daarnaast is veel eigen materialen ontwikkeld.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	De intake bestaat uit een informatiebijeenkomst. Er wordt informatie gegeven, vragen beantwoord, geholpen met aanmeldformulier. Gegevens uit de voortoets worden gebruikt om startniveau vast te stellen en deelnemer in groep van zijn/haar niveau te plaatsen. Tevens wordt voortgang bijgehouden.			
Intensiteit	Afhankelijk van het gekozen traject tussen 1 dagdeel (3 uur) tot 3,5 dagdelen.			
Zelfstudie	Studieboeken hebben verdiepingsstof die deelnemers zelf kunnen maken. De zelfstudie bestaat verder uit e-learning. Het traject wordt begeleid door mentor/trajectbegeleider.			
Toetsing	De voortgang wordt gemeten door methodegebonden toetsen. Aan het eind wordt een methodeonafhankelijke toets afgenomen. Dit is vaak de TOA toets.			
Didactische uitgangspunten	Lesstof staat centraal. De deelnemers worden op hun eigen niveau in de lesgroepen geplaatst.			
Maatwerk	- Inzet op eigen niveau - Flexibele in-en doorstroom - Evt extra werken met taalvrijwilliger			
Kwaliteitsborging				
Certificaat	Er is geen certificaat			
Evaluatie	Er is een deelnemerstevredenheidsonderzoek			
Trainer/begeleider	Onderwijsdiploma, liefst Nederlands tweede graads			
Keurmerk	BOW			

10. Taalvaardig!*Voorwaartz Taaltraining – Coaching B.V.*

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	Taalvaardig!			
Ontwikkelaar taalcursus	Voorwaartz Taaltraining – Coaching B.V.			
Aanbieder taalcursus	Voorwaartz Taaltraining – Coaching B.V.			
Contactgegevens	Voorwaartz Taaltraining – Coaching B.V. Emmastraat 21 d 4811 AE BREDA 076-5219884 www.voorwaartz.nl			
Uitgavejaar	2014			
Locatie	Op de trainende locatie of op de locatie van de deelnemers			
Kosten	De trajecten zijn maatwerk en gebaseerd op de resultaten van de intake en de te realiseren doelen. Voor een traject van 20 bijeenkomsten van 2 uur voor 12 medewerkers met daarbij een aanvullende intake brengen we in rekening: • Uitvoering: € 7.840,00 • Materialen: 12 x 75,00 € 900,00 • Totaal € 8.740,00			
Groepsgrootte	• Minimaal 4 deelnemers • Maximaal 12 deelnemers			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	Voor beroepen binnen Zorg & Welzijn			
Taaldomeinen	Domein		domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		domein	
	Spreken	2F/3F	Schrijven	2F/3F
	Gesprekken voeren	2F/3F	Luisteren	2F/3F
	Lezen	2F/3F	Taalverzorging	2F/3F
Thema's	De thema's die aan bod komen zijn gerelateerd aan de beroepen binnen de sector zorg & welzijn en specifiek gericht aan het de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	De taaltrajecten zijn modulair opgebouwd en zijn gericht op taal in de praktijk en op de taaltoets vve. Op basis van de intake wordt het maatwerktraject vormgegeven. Medewerkers krijgen in groepen of groepjes instructie, oefenen onder leiding van een docent en krijgen huiswerk mee. In een volgende les krijgen zij een terugkoppeling. Als daartoe aanleiding is heeft een docent tussentijds contact met cursisten en/of wordt er gewerkt in kleine groepen die aan een specifiek doel realiseren.			
Studiematerialen	• Er wordt gewerkt met door Voorwaartz samengestelde readers en methodieken zoals Via vooraf, Via MBO-breed, Studiemeter en Allemaal taal; • Deelnemers moeten beschikken over een computer of laptop; • Wanneer dit functioneel is wordt er digitaal studiemateriaal ingezet; • Er kan audiovisueel studiemateriaal worden ingezet waaronder door Voorwaartz ontwikkeld filmmateriaal.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	Voor de intake maakt Voorwaartz gebruik van bestaande toetsgegevens. Als daartoe aanleiding is neemt Voorwaartz een (aanvullende) intake (starttoets) af. Voorwaartz brengt met TOA-toetsen beginniveaus m.b.t de taaldomeinen in beeld, stellen taalleerbaarheid vast, inventariseren motivatie en ambitie en			

	stellen als daartoe aanleiding is studievaardigheid vast. De resultaten van de starttoets worden benut bij het indelen van groepen en vormen de basis voor de aanpak. Het geheel is uitgangspunt voor verwachtingen en voortgangsrapportages. De gegevens worden gepresenteerd aan de opdrachtgever en benut bij rapportages aan de opdrachtgever.
Intensiteit	• De lengte van het traject is afhankelijk van het te realiseren doel. • Een lesbijeenkomst duurt twee uur, waarbij er uitgegaan wordt van wekelijkse lessen. • Per week besteedt de deelnemer twee uur aan zelfstudie
Zelfstudie	De vormgeving van de zelfstudie is afhankelijk van de studievaardigheid van de deelnemers. Er worden specifieke opdrachten meegegeven, er wordt gewerkt met e-learning en met studieboeken. Er zijn mogelijkheden voor tussentijds contact tussen deelnemers en docent middels mail, smartphone, coaching op de werkvloer en skype.
Toetsing	Tussentijds worden vorderingen van de deelnemers getoetst middels methodeafhankelijke voortgangstoetsen. Als daartoe aanleiding is worden er tussentijds methodeonafhankelijke toetsen afgenomen. De eindtoets is een methodeonafhankelijke toets.
Didactische uitgangspunten	Het taalaanbod in teksten, uitleg en instructies sluiten op het taalvaardigheidsniveau van de deelnemers. De inhoud is betekenisvol voor de deelnemers en sluiten aan bij de praktijk op de werkvloer. De aangeboden stof kent een opbouw voor wat betreft moeilijkheidsgraad en is uitdagend, waarbij er van reproductie naar productie wordt gewerkt.
Maatwerk	Op basis van de intake worden groepen samengesteld. Voor elke groep wordt een traject ontworpen en uitgevoerd. De didactische aanpak, de materialen en duur van het traject zijn afgestemd op het te bereiken doel in relatie tot de beginsituatie.
Kwaliteitsborging	
Certificaat	De deelnemers ontvangen een resultaatcertificaat met daarop de behaalde eindresultaten óf een deelnemerscertificaat. Deelnemers die (delen van) het beoogde eindresultaat halen ontvangen daarvoor een resultaatcertificaat. Wanneer dat niet het geval is ontvangt de deelnemer een deelnemerscertificaat.
Evaluatie	De tevredenheid van deelnemers wordt in kaart gebracht. Deelnemers geven feedback m.b.t. de aspecten inhoud, materialen, werkwijze/presentatie/werkvormen en bruikbaarheid/toepasbaarheid. De resultaten worden gerapporteerd aan de opdrachtgever Het effect van de cursus wordt gemeten. De resultaten van de eindtoets worden vergeleken met de van de intake/starttoets. Hierover wordt gerapporteerd aan de opdrachtgever.
Trainer/begeleider	Voorwaartz zet uitsluitend bevoegde en gecertificeerde trainers in.
Keurmerk	Blik op werk.

11. VVE taalscholing [naam opdrachtgever]

Menskracht 7, onderdeel van ROC Mondriaan

Praktische informatie over de taalcursus				
Titel	VVE taalscholing (+ de naam van de opdrachtgever)			
Ontwikkelaar taalcursus	De taaldocenten/ontwikkelaars van ROC Mondriaan hebben op basis van beschikbare methoden en met eigen programmaonderdelen een VVE programma opgebouwd. Omdat zij zelf ook de lessen verzorgen is het programma tussentijds bijgesteld op basis van de ervaringen.			
Aanbieder taalcursus	Menskracht 7, onderdeel van ROC Mondriaan. Menskracht 7 is het loket voor maatwerk.			
Contactgegevens	Menskracht 7 Helenastraat 15 2595 HA Den Haag info@menskracht7.nl 088 666 1098		Contactpersoon VVE-scholing: Dorien de Wit t.de.wit@menskracht7.nl 06-18609102	
Uitgavejaar	2013			
Locatie	Op de trainende locatie of op de locatie van de deelnemers			
Kosten	• Kosten zijn afhankelijk van de maatwerkafspraken die met de opdrachtgever zijn gemaakt. • Voor het aanbod open inschrijving zijn de kosten			
Groepsgrootte	Maximum aantal deelnemers is afhankelijk van het aantal te scholen vaardigheden en het beginniveau van de deelnemers: 12, 15, of 18 Minimum aantal deelnemers is afhankelijk van de financiële (maatwerk) afspraken.			
Inhoudelijke kenmerken van de taalcursus				
Beroepsgroep	De afgelopen jaren is de taalcursus uitgevoerd voor VVE-medewerkers. Het is mogelijk het aanbod aan te passen aan een andere branche.			
Taaldomeinen	Domein		Domein	
	Spreken	X	Schrijven	X
	Gesprekken voeren	X	Luisteren	X
	Lezen	X	Taalverzorging	X
Taaldoel	Domein		Domein	
	Spreken	3F	Schrijven	2F
	Gesprekken voeren	3F	Luisteren	3F
	Lezen	3F	Taalverzorging	2F
Thema's	Thema specifiek gericht op de beroepsgroep pedagogisch medewerkers in de kinderopvangsector/ VVE			
Opbouw	Bijeenkomsten van 3 uur met een gezamenlijke start waarin de spreekvaardigheid aan bod komt en doelstelling voor de bijeenkomst worden besproken. Daarna komen andere taalonderdelen in groepsverband of individueel aan bod. Er worden diverse werkvormen gebruikt. Werken in groepsverband wordt afgewisseld met individuele (digitale) opdrachten onder begeleiding.			
Studiematerialen	• Nu Nederlands deel A en B (complete papieren en digitale methode) • Taalblokken deel A en B (complete papieren en digitale methode) • Digitrainer: een oefenprogramma voor het examen • Nieuwsbegrip (extra leesteksten) • Vlekkeloos (grammatica en spelling) Het materiaal bestaat ook uit audiovisuele materialen en bronnen van internet. Zo zijn er sites om spelling te oefenen. De cursisten die dit nodig hebben wordt de 'links' doorgegeven. Ook wordt gebruikt gemaakt van de oefenexamens van de overheid. Waar nodig worden YouTube filmpjes over werkwoordsvormen gebruikt.			
Organisatorische kenmerken van de taalcursus				
Intake	Er wordt gewerkt met een voorlichting en groepsintake op de locaties van de VVE-voorzieningen.			

	De gegevens worden samen met de toets gegevens gebruikt voor het bepalen van beginsituatie en taalniveau om medewerker in passende niveaugroep te plaatsen. Groepsindeling vindt zoveel mogelijk plaats op de te trainen taalvaardigheden. De toetsing wordt verzorgd door Menskracht 7 of Mister Dutch. Naast taaltoetsing wordt ook leerbaarheid getoetst.
Intensiteit	Afhankelijk van het aantal te trainen vaardigheden wordt een advies gegeven voor een traject van 20, 40 of 60 weken. Iedere 10 weken is er de mogelijkheid om een vaardigheid te toetsen. De bijeenkomsten duren 3 uur per keer, dus: • 20 * 3 uur • 40 * 3 uur • 60 * 3 uur Zelfstudie is 6 uur per week
Zelfstudie	De cursist volgt een digitale methode die ook thuis te openen is. De docent kan op ieder moment de vorderingen inzien en weet dus ook waar nog aansturing nodig is. Via de mail/groepsmail kunnen afspraken worden gemaakt. Tijdens de les kan worden ingegaan op individuele vragen. Daar is voldoende tijd voor.
Toetsing	Na iedere periode van 10 weken zijn de toets resultaten verwerkt in een overzicht per kandidaat en gecommuniceerd met de werkgever en gemeente (anoniem). Er wordt gewerkt met een methode onafhankelijke toets van Mister Dutch of TOA (Menskracht 7).
Didactische uitgangspunten	In het kort: inzicht geven, oefenen en herhalen, want oefening baart kunst. Met relevante opdrachten uit bestaande methoden gaan de cursisten het traject door, waarbij aandacht wordt geschonken aan individuele 'tekorten'. Een deel van de cursus is gezamenlijk, om het inzicht en tekstbegrip te vergroten; een ander deel is individueel om recht te doen aan eigen leerstijlen en om leemtes in de vaardigheden aan te kunnen pakken. Periodieke toetsjes geven zicht op vorderingen zodat maatwerk mogelijk is.
Maatwerk	• Flexibele programma-invulling qua tempo en volgorde taalonderdelen en leslocatie. • Na iedere 10 weken herindeling naar optimale groepsindeling. • Veel contact en afstemming met de opdrachtgever (gemeente) en de VVE-voorzieningen • Mogelijkheid tot individuele coaching/ondersteuning (bv bij faalangst)
Kwaliteitsborging	
Certificaat	Deelnemers ontvangen een certificaat.
Evaluatie	De cursus wordt geëvalueerd. Menskracht 7 werkt met evaluatieformulieren voor haar aanbod. De resultaten worden besproken met docententeam t.b.v. optimalisering programma en met de grote VVE-voorzieningen en opdracht gevende gemeente(s) worden evaluatie momenten gepland, waarin alle resultaten worden geëvalueerd. Het effect van de training wordt in kaart gebracht. Het rendement / percentage certificaten behaald in beeld. Besproken met opdrachtgever (gemeente) en VVE-voorzieningen en uitvoerende docenten.
Trainer/begeleider	Er wordt gewerkt met bevoegde taaldocenten, met voorkeur ook ervaring NT2 en ervaring in vergelijkbaar traject bijvoorbeeld opleiding PW3 of 4, i.v.m. afstemmen op VVE-werkveld.
Keurmerk	CEDEO

Colofon

Titel: Kieswijzer Taalcursussen pedagogisch medewerkers in voorschoolse voorzieningen

Auteurs: IJsbrand Jepma en Tessa van Velzen

Project: Oberon – Ondersteuning G37 en G86 in 2016

Sardes projectnummer: TR1357

Opdrachtgever: Ministerie van OCW, directie Primair Onderwijs

Datum: december 2016